

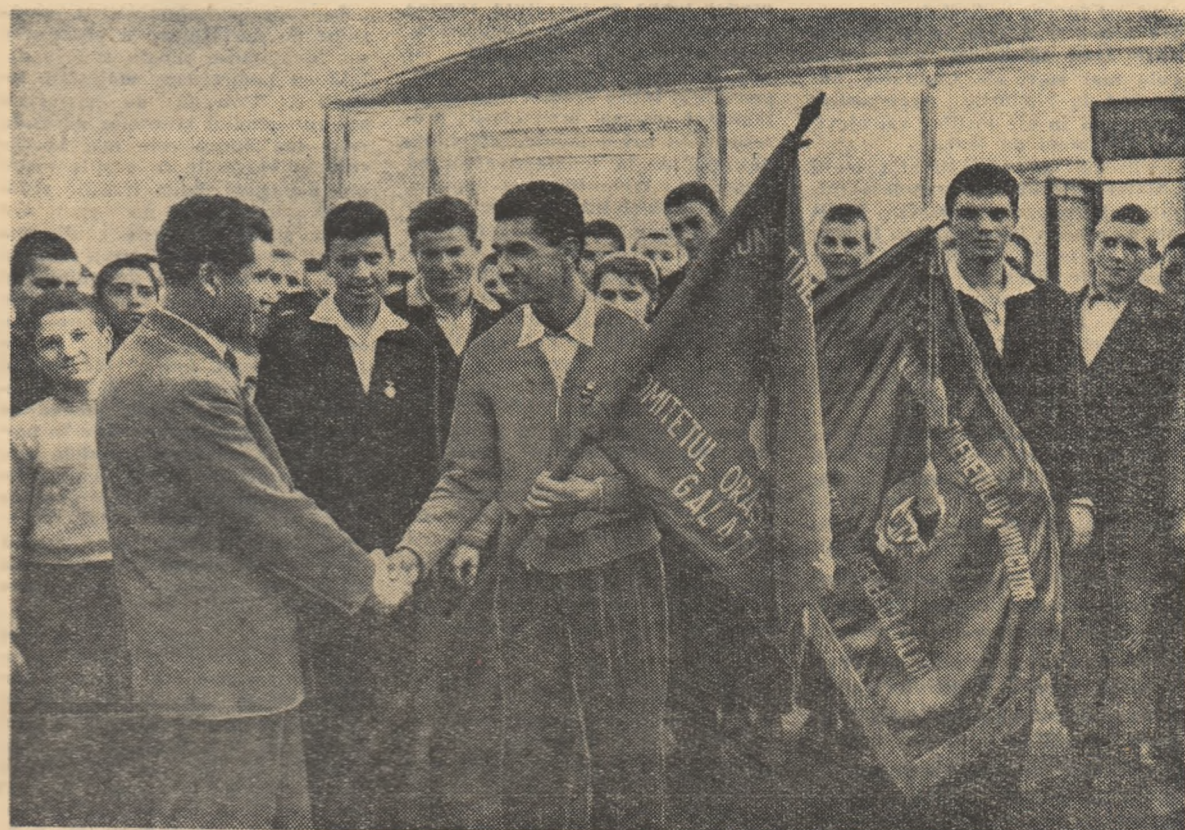
Gazeta învățămîntului

Organ al Ministerului Învățămîntului și Culturii și al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură

Anul XII nr. 588

vineri 25 noiembrie 1960

8 pagini 25 bani

Brigada de muncă patriotică de la Școala profesională UCECOM din Galați a primit steagul de brigadă frunțasă pe oraș

Friedrich Engels unul din fondatorii comunismului științific

Clasa muncitoare de pretutindeni a înscris pentru totdeauna în istoria sa numele venerat al lui Friedrich Engels — genial gânditor și conducător al proletariatului, unul din întemeietorii comunismului științific și cel mai credincios tovarăș de luptă al lui Karl Marx.

Numele lui Marx și Engels sînt astăzi mai vii ca oricînd în conștiința omenirii ca însuși învățătura lor, ce călăuzește transformările revoluționare profunde, fără comparație în istorie prin semnificația lor umanistă, care au loc în societatea contemporană: trecerea omenirii de la capitalism la socialism, apariția și dezvoltarea sistemului mondial socialist, construirea socialismului și comunismului pe o mare întindere a globului pămîntesc.

Aniversarea a 140 de ani de la nașterea lui Friedrich Engels are loc în condițiile triumfului strălucit al marxism-leninismului. „Marxism-leninismul — arată tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej — s-a dovedit a fi expresia științifică a necesităților de neînlăturat ale evoluției istorice a umanității, singura teorie în măsură să răspundă la marile întrebări pe care această evoluție le pune în fața fiecărui popor, în fața întregii omeniri, singura teorie care arată drumul izbăvirii oamenilor de mizerie, incultură și nesiguranța zilei de mine, de sclavie și războaie singeroase”.

Friedrich Engels s-a născut la 28 noiembrie 1820, în orașul Barmen din provincia renană a Prusiei. Încă din fragedă tinerețe devine un înfocat partizan al democratismului revoluționar, manifestînd o ură puternică față de monarhia feudală prusacă. La 22 de ani, venit în Anglia, țara cu capitalismul cel mai dezvoltat din acea vreme, pentru a lucra în biroul unei fabrici,

Engels are posibilitatea să cunoască, în culorile cele mai autentice, adevărata față a societății burgheze: concentrarea bogățiilor la un pol al societății și pauperizarea continuă a clasei muncitoare, mizeria cartierelor muncitorești, lipsite de cele mai elementare condiții de salubritate, moartea timpurie a milioanele de proletari, lipsa totală de drepturi ale proletariatului — la celălalt pol.

În ideile sale filozofice și politice au loc în acești ani profunde transformări, care converg spre o nouă concepție despre lume, la care va ajunge pe deplin după ce va cunoaște pe Marx — la Paris, în 1844 — și împreună cu Marx. Această întîlnire dintre cei doi fondatori ai concepției marxiste dezvoltă existența unei potriviri de idei și marchează începutul colaborării lor rodnice care va dura de-a lungul mai multor decenii, a prieteniei lor trainice, despre care Lenin spunea că întrece cele mai mișcătoare legende ale anticilor despre prietenia dintre oameni.

Activitatea revoluționară, lupta lor politică i-au condus pe Marx și Engels la conflictul cu filozofia vremii.

Critica făcută de Marx și Engels idealismului și metafizicii este atotcuprinzătoare și profundă, țintind nu numai latura lor teoretică, eronată, ci și baza lor socială, rădăcinile de clasă și funcția lor socială. Idealismul este stigmatizat nu numai ca o ideologie eronată ci și reacționară, ca ideologie a claselor exploatare, identică în esență cu religia și clericalismul. Dînd o rezolvare științifică problemei privind raportul dintre existența socială și conștiința socială prin sublinierea rolului determinant al existenței sociale, al determinării suprastructurii politice și ideologice de către baza economică a societății, ca și influenței acesteia asupra bazei, Marx și Engels demonstrează geneza ideilor, a conștiinței sociale și caracterul de clasă al oricărei ideologii. Ei elucidează rolul ideilor în societate și arată că noua filozofie, consecvent științifică, materialist-dialectică, își găsește forța sa materială în proletariat, clasă consecvent revoluționară, profund interesată în progresul social și științific, devenind arma lui spirituală.

Concepția marxist-leninistă, care sintetizează tot ce a creat mai bun omenirea în cultură, apare deci ca o concepție militantă și profund creatoare, își afirmă partinitatea în mod fățiș, precede și însoțește lupta revoluționară a proletariatului, devine armă de transformare a realității, reflectînd dezvoltarea acestei realități, devine organic legată cu practica socială revoluționară.

Extinzînd principiile dialecticii materialiste la studiul vieții sociale, Marx și Engels demonstrează că lupta de clasă este forța motrice a dezvoltării oricărei societăți împărțite în clase antagoniste, a lege obiectivă, care-și are izvorul în modul de producție a bunurilor materiale necesare societății. În societatea capitalistă, contradicția de clasă dintre proletariat și burghezie are o bază obiectivă, legică, în contradicția profundă apărută între relațiile de producție capitaliste și caracterul și nivelul de dezvoltare a forțelor de producție ale societății. Lupta de clasă duce cu ne-

Pentru a trezi interesul pionierilor

În organizarea adunărilor pionierești cu temă am în vedere întotdeauna ceea ce este accesibil, interesant și atrăgător pentru elevi. Iată de ce acord o mare atenție adunărilor bazate pe joc, pe activități variate, care să trezească interesul pionierilor și să le îmbogățească cunoștințele.

Cu pionierii din clasa a VII-a am organizat, de exemplu, o adunare pe tema „Centrele industriale din țară”. Adunarea s-a desfășurat pe baza unui joc geografic. În fața pionierilor se afla o hartă mare a patriei pe care erau fixate, în dreptul centrelor industriale, niște contacte electrice. În loc de legendă erau desenate imagini care reprezentau diferite ramuri ale industriei — sonde, furnale etc. În dreptul acestora se găseau de asemenea contacte electrice. Contactele de pe legendă erau legate, prin spatele hărții, de anumite puncte răspindite pe această hartă. Pionierul care venea în fața hărții știa că becul bateriei electrice se aprinde numai dacă se stabilește contactul punctului de pe legendă cu un punct corespunzător de pe hartă. Acest joc i-a ajutat pe copii să-și fixeze în memorie principalele centre industriale ale țării, pe care le-au învățat la lecțiile de geografie.

Cu pionierii claselor a III-a și a IV-a organizăm adesea seri de basme. Copiii pregătesc scenarii, ghicitori, învață fragmente din basmele lui Creangă, Eminescu, Ispirescu, Pușkin etc., confecționează costume și măști.

Tot cu pionierii din clasele mici am organizat sceneta „Să înlăturăm greșelile de ortografie” și adunări cu temele „Semnele de punctuație”, „Cine povestește mai frumos texte din manual” etc., bazate de asemenea pe jocuri. Efectul acestor adunări s-a făcut simțit în creșterea nivelului la învățatură al copiilor.

Asemenea mijloace atractive de a sprijini învățatura se pot, firește, găsi multe. Mi-am propus să le folosesc cit mai larg și pe viitor. Astfel, în scopul mai bune cunoașteri a ținutului natal, i-am

stimulat pe copii să poarte corespondență cu pionierii din alte localități ale raionului și regiunii noastre și să le solicite acestora date despre întreprinderi și unități agricole socialiste, descrieri ale unor locuri pitorești, fotografii, poezii și cîntece populare, colecții de plante, roci și insecte etc. La rîndul lor, și pionierii din școala noastră vor trimite colegilor lor asemenea materiale. Strî-

gerea acestora, aranjarea lor va constitui pentru copii o activitate plăcută și, în același timp, îi va ajuta să-și îmbogățească cunoștințele, le va dezvolta dorința de a cunoaște, de a cerceta.

Emil Pungă

Instructor de pionieri
la Școala de 7 ani din Podoleni
raionul Tecuci

În „Săptămîna economiei”

La fel ca în fiecare an, și de data aceasta „Săptămîna economiei”, care se desfășoară între 23-30 noiembrie în întreaga țară, prilejuiește în școlile din orașul nostru o intensificare a muncii educative duse permanent de cadrele didactice pentru a cultiva în rîndurile elevilor spiritul de economie, pentru a-i învăța să gospodărească cu chibzuință banii.

Mijloacele folosite de învățători și profesori în acest scop sînt variate. Îndeosebi își dovedesc eficiența convorbirile pe care le organizează cadrele didactice cu elevii și cu părinții lor. În aceste convorbiri se subliniază faptul că depunerile de economii la C.E.C. îmbină pe deplin interesele personale ale depunătorilor cu interesele generale ale statului, ale colectivității. De asemenea, se dau lămuriri asupra condițiilor tot mai bune create de C.E.C. pentru folosirea serviciilor sale, precum și asupra multiplexelor operațiuni bănești pe care le efectuează acestea.

Deosebit de convingătoare pentru elevi în ceea ce privește avantajele depunerii la C.E.C. a banilor pe care-i primesc cu diferite ocazii de la părinții lor sînt acțiunile organizate în școală pe baza economiilor depuse anterior. Astfel, din aceste economii s-au organizat excursii colective, s-au vizionat spectacole, s-au cumpărat materiale sportive etc.

Toate acestea i-au convins pe elevi de marea utilitate a economiilor. În același timp, copiii doresc să contribuie și ei, prin depunerea la C.E.C. a micilor sume de care dispun, la lărgirea producției materiale, la creșterea venitului național.

Ca urmare a muncii educative desfășurate de învățători și profesori pentru cultivarea la elevi a spiritului de economie numărul depunătorilor la C.E.C. din rîndul elevilor a crescut mult în ultimul timp, acțiunea de economisire căpătînd în școlile orașului Constanța un adevărat caracter de masă.

Este interesant să aflăm cîte ceva și despre planurile tinerilor depunători în legătură cu folosirea economiilor făcute de ei. Elevii clasei a XI-a „B” de la Școala medie nr. 2, de exemplu, îndrumați de diriginta lor, și-au propus să economisească prin C.E.C. banii necesari pentru organizarea unei excursii pe Valea Prahovei. Tot o excursie și-au propus să facă din banii economisiți și elevii clasei a IX-a a acestei școli, care doresc mult să viziteze hidrocentrala de la Bicaz. Elevii Școlii de 7 ani nr. 11 economisesc bani pentru a vizita Capitala țării, pentru a-și procura materiale sportive, pentru a-și îmbogăți bibliotecile personale etc.

Intensificată în „Săptămîna economiei”, munca dusă de învățători și profesori pentru educarea elevilor în spiritul economisirii va continua în același ritm și în viitor.

Prof. I. D. Coleasa
Constanța

Centenarul Școlii medii „Matei Basarab“

Intrarea principală a Școlii medii „Matei Basarab“ din Capitală

La împlinirea unui secol

Spre sfârșitul anului 1859 domnitorul Alexandru Ioan Cuza semna un decret privitor la înființarea citorva gimnaziilor. „Gimnaziul al III-lea ce este a se deschide în viitorul an școlastic — se spunea în acest decret — se va denumi gimnaziul lui Matei Basarab, în memoria acestui Domn care... a înființat tipografia spre a se tipări cărți în limba română... și a pus fundamentul culturii limbii naționale“. Și astfel în noiembrie 1860 își începe activitatea, cu patru clase și 173 de elevi, școala care avea să devină una dintre cele mai mari ale Capitalei, numărând în rândurile profesorilor săi, ca și în ale foștilor săi elevi, mulți oameni de seamă.

Vitregă a fost situația școlii „Matei Basarab“ în vremea stăpînirii burghezo-moșierești. Mulți ani la rând a funcționat în fostele chilii, scunde, întunecoase și umede, ale bisericii Sfintii Apostoli. Nu-i de mirare că generalul doctor Davila văzînd cum arată acest local de școală a exclamat: „Îi trebuie un bidon mare de gaz și o cutie de chibrituri, numai locul vă va scăpa de el“.

Nici în mahalaua Lucaci, în localul cumpărat de la moștenitorii lui August Treboniu Laurian, condițiile de învățătură nu erau cu mult mai bune. Ani de-a rândul s-au făcut nenumărate demersuri și intervenții pentru a determina oficialitățile burgheze să întreprindă unele măsuri care să permită funcționarea școlii. Niciind însă, în acea vreme, condițiile create n-au ajuns nici pe departe să răspundă nevoilor școlii.

Cu toate condițiile deosebit de grele de muncă numeroși profesori ai școlii au desfășurat de-a lungul anilor o activitate plină de roade, luminată de dragostea lor pentru popor, pentru cultură și știință. Au funcționat aici pictorul Gh. Tătaru, profesorii de istorie Florian Aaron și Grigore Moisil, profesorii de matematică I. Tutuc, Gh. Nichifor și S. Sanielevici, profesorii de științe naturale Sava Atanasiu și Marcel Brîndză, profesorii de fizico-chimie C. Șonțu și D. Goleșcu. Au predat limba și literatura română Ion Slavici, Gh. Dem. Teodorescu Ionescu-Gion, Th. Speranția, iar mai de curînd academicianul Perpessicius. Într-o vreme cînd învățămîntul era mai mult clasic, profesorii de fizico-chimie și științe naturale de la școala noastră au organizat laboratoare și muzee, consacîndu-și întreaga lor pregătire și putere de muncă pentru îndrumarea și dezvoltarea învățămîntului realist. În lecțiile sale profesorul C. Șonțu a prezentat elevilor primele modele de fonograf, cele dintîi modele de lămpi electrice cu arc voltaic, primele lămpi electrice cu incandescență, cu care era luminat amfiteatrul de fizico-chimie, precum și primul tub Roentgen pentru razele X. Astfel s-a creat în școală o bună tradiție științifică, mulți absolvenți ai ei devenînd ingineri, medici, oameni de știință sau profesori, ca academicienii Ionescu-Mihăiești, dr. Ștefan Nicolau, Miron Nicolescu, George Oprescu, Ionescu-Gilian, criticul literar Paul Georgescu etc.

Datorită faimei pe care și-o făcuse școala, populația ei a crescut mereu. S-au format clase divizionare, care cu timpul s-au separat, devenînd gimnaziile de sine stătătoare și mai apoi liceele „Cantemir Vodă“ și „Gh. Șincai“.

Izbucnirea primului război mondial a întrerupt pentru un timp munca școlii și a contribuit la înrăutățirea condițiilor ei de funcționare. După reluarea cursurilor se face simțit și în școala noastră avîntul revoluționar care crescuse în întreaga țară sub conducerea Partidului Comunist din România, ca urmare a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. În perioada de cruntă asuprire, cînd partidul se afla în ilegalitate, cînd mizeria și nedreptatea revoltau tineretul școlar, o serie de elevi au avut legături directe cu mișcarea comunistă, difuzura în școală ziarele și revistele democratice, precum și publicațiile editate de P.C.R. Ulterior ei s-au alăturat Comitetului Național Antifascist, care hotărîse înființarea unor subcomitete în școli, primul subcomitet fiind cel din școala noastră. O mare influență a avut asupra tineretului din școală utecistul Justin Georgescu. În vremea aceea, organizația U.T.C. de la liceul „Matei Basarab“ desfășura o bogată activitate revoluționară, difuzînd manifeste prin care se cerea satisfacerea revendicărilor tineretului, sau prin care partidul chema la luptă împotriva fascismului, pentru apărarea libertăților poporului, pentru o politică de prietenie între România și U.R.S.S. Pilda vieții eroice a lui Justin Georgescu, a morții lui, închinată cauzei poporului constituie un îndemn pentru tineretul din școala noastră în munca de construire a vieții socialiste, pentru înflorirea patriei.

După 23 August 1944, construirea unei vieți noi de către eroica clasă muncitoare sub conducerea partidului a deschis perspective nebănuite și școlii noastre, ca și întregului învățămînt. Regimul democrat-popular a înlăturat toate barierele care frînau drumul spre progres și împiedicau accesul la învățătură al fiilor oamenilor muncii, a pus la baza școlii concepția marxist-leninistă despre natură și societate, dînd astfel învățămîntului un caracter nou, cu adevărat științific. Sub conducerea partidului s-a format și s-a întărit și în școala noastră, an de an, ambianța necesară stimulării unei munci de temeinică pregătire științifică, de formare a unei conștiințe politico-morale tot mai înalte. Cadrele didactice luptă pentru dezvoltarea multilaterală a elevilor, le sâdesc încrederea în superioritatea orînduirii socialiste, în educația în spirit comunist.

În anii puterii populare numărul elevilor școlii a crescut neconținut. De la 21 de clase în 1947 — 1948 am ajuns în 1960 la 44 de clase, dintre care 26 la cursul de zi și 18 la cursul seral. Numărul total al elevilor este anul acesta de 1600 față de 987 în 1947—1948. A crescut totodată corespunzător și numărul cadrelor didactice. În timp ce în 1947—1948 au funcționat în școală 45 profesori, numărul acestora se ridică astăzi la 78.

În vederea îmbunătățirii condițiilor de desfășurare a procesului de învățămînt, școala a fost dotată cu numeroase materiale didactice. Colecția de materiale pentru studii științelor naturale este una dintre cele mai bogate colecții existente în școlile medii din București. Buna tradiție științifică inaugurată de profesorii Șonțu și Goleșcu este continuată astăzi pe o treaptă mult superioară. Laboratoarele de chimie și de fizică ale școlii sînt înzestrate cu mobilier nou și corespunzător, cu numeroase instrumente, aparate și mașini. Săliile de lucrări practice frontale, ca și amfiteatrul școlii sînt astfel amenajate și utilitate încît fiecare elev în parte poate efectua experiențele cele mai complicate. Școala dispune de 6 ateliere pentru lucrările practice și de un lot experimental, iar elevii claselor IX—XI lucrează timp de o zi în fiecare săptămînă direct în producție, la uzinele „Timpuri Noi“.

Pregătirea temeinică a elevilor școlii s-a dovedit din plin cu ocazia olimpiadelor de fizică și matematică, la care se clasifică în fiecare an printre primii. În anul precedent, la faza pe țară a olimpiadelor de fizică și matematică, concurenții de la școala noastră au obținut 13 premii și evidențieri, școala plîsîndu-se în fruntea școlilor participante.

O dată cu înarmarea elevilor cu un sistem de cunoștințe științifice, cu priceperi și deprinderi de muncă practică, în școală se acordă multă atenție și educării lor în spiritul comunismului. Cu sprijinul organizațiilor U.T.M. și de pionieri, în majoritatea claselor s-au constituit colective puternice, bine încheiate, care luptă în mod conștient pentru ridicarea nivelului la învățătură, pentru înlăturarea disciplinei. Elevii desfășoară cu însușirea munca patriotică de folos obștească. Școala este radiofonică, dispune de o bibliotecă bogată și de un aparat de cinematograf, putînd organiza astfel numeroase activități care contribuie la educarea comunistă a elevilor: șezători, seri literare, audii colective, prezentări de filme etc.

Stilul de muncă, competența profesională și priceperea pedagogică a cadrelor didactice din școala noastră contribuie nu numai la continuarea îmbunătățirii a procesului de învățămînt din școală, ci și la pregătirea viitorilor profesori, dintre care o parte — actualmente studenții ai universității „C. I. Parhon“ — își desfășoară aici practica pedagogică. Decanatele facultăților acestei universități au subliniat în repetate rînduri caracterul competent al îndrumării pe care o primesc studenții din partea profesorilor școlii și calitatea lecțiilor demonstrative ținute de ei în fața studenților.

Rezultatele frumoase ale muncii desfășurate pînă acum constituie pentru întregul colectiv al școlii „Matei Basarab“ un îndemn puternic pentru o activitate mereu mai rodnică, încălzită de un profund devotament față de partid și guvern, față de clasa muncitoare. Colectivul școlii pășește cu încredere și entuziasm în cel de al doilea secol de existență a acesteia, hotărît să îndeplinească cu cinste sarcinile trasate de Congresul al III-lea al P.M.R. pentru instruirea și educarea elevilor în spiritul concepției materialist-dialectice, în spiritul dragostei nemărginite față de poporul muncitor, față de partid, ca cetățeni demni și destoinici ai patriei socialiste.

Alexandru Iordache
directorul Școlii medii
„Matei Basarab“ din București

In prag de sărbătoare

Elevii și profesorii trăiesc în aceste zile emoțiile pe care le trezește apropierea sărbătorii. N-am întîlnit însă nicăieri, nici măcar în sălile unde membrii cercurilor artistice repetă programul pe care-l vor prezenta la festivitate, agitația obișnuită în asemenea împrejurări. Și totuși, atmosfera în care se muncește nu este cea de toate zilele.

În sălile de clasă, în laboratoare, în bibliotecă — peste tot — întîlnești o ordine desăvîrșită, o curățenie exemplară, o atmosferă de muncă concentrată. Portretele foștilor profesori, care împodobesc de cîteva zile culoarele, vorbesc încă de la primii pași făcuți în școală despre drumul lung pe care l-a parcurs aceasta pînă astăzi.

Colectivele de profesori organizate în școală pentru pregătirea sărbătorii centenarului au și încheiat activitatea pregătitoare: organizarea muzeului a expoziției, pregătirea programului artistic etc.

Directorul școlii, tovarășul A. Iordache, calm, stăpînit urmărește totul, verifică totul. Pe biroul lui s-au adus cîteva planșe mari pe care se disting grafice. Apoi referate, rapoarte. „Bilanțul activității ultimilor doi ani“, ne spune el. Văzîndu-ne surprinși, continuă: „De doi ani pregătim sărbătorirea centenarului. Am ținut atunci o adunare cu profesorii, cu cîteva din foștii elevi ai școlii și, o dată cu alegerea unui comitet care să se ocupe de această sărbătorire, am început și pregătirea“.

Bilanțul activității desfășurate în acești doi ani este edificator. La sfîrșitul anului trecut, în condițiile unor exigențe sporite, școala a obținut cel mai ridicat procent de promovabilitate, iar la concursurile inter-școlare, la olimpiade, elevii Școlii „Matei Basarab“ au obținut un număr mare de premii și distincții. Cel mai recent grafic, cu privire la situația la învățătură — pe clase și obiecte — pe ultimele săptămîni înregistrează de asemenea rezultate bune. Clasele fruntașe fără corigenți, se anunță a fi numeroase și în acest an școlar.

Răsfoind materialele de bilanș am dat peste un manuscris intitulat simplu „Amintiri“, purtînd semnătura acad. prof. Șt. S. Nicolau. „Tovarășul Ștefan Nicolau este un fost elev al școlii — mă lămurește directorul. În aceste amintiri este vorba despre personalitatea, metodele și activitatea unuia din foștii profesori ai școlii, acad. S. Sanielevici, răzute după 50 de ani de fostul său elev. Materialul a fost dezbătut în consiliul pedagogic, deoarece oferea cadrelor didactice un exemplu sugestiv și edificator de muncă“.

Un aspect interesant al activității ce se desfășoară în școala „Matei Basarab“ în întîmpinarea centenarului îl reprezintă cercetarea trecutului școlii și valorificarea în procesul educativ a tradițiilor progresiste. În acest scop o atenție deosebită a fost acordată cunoașterii activității

unor foști elevi, participanți — alături de clasa muncitoare și sub conducerea P.C.R. — la marile frămîntări sociale și politice. Piese care ilustrează aceasta produc o mare emoție elevilor de azi ai școlii. Lată-i, de pildă, pe cîteva din elevii clasei a IX-a urmărind cu interes cîteva panouri care prezintă o demonstrație muncitorească în 1933. Printre demoneștrări se află și elevi ai liceului.

O mare competiție sportivă și cultural-artistică s-a desfășurat în cinstea centenarului între clase și individual. Fiecare elev, fiecare clasă a dorit să cîștige întrecerile — în acțiuni patriotice sau sportive, la muzică, la desen sau la literatură. Bibliografia întregi privind viața și opera unor scriitori ca Slavici sau Topirceanu, folcloriști ca Gh. Dem. Teodorescu, oameni de știință ca Sava Atanasiu, artiști, muzicieni — toți foștii profesori sau elevi ai școlii — au fost parcurse în vederea cît mai bune prezentări a acestor interesante competiție. Elevii au efectuat mii de ore de muncă patriotică pe diferite șantiere ale Capitalei, alături de muncitorii constructori.

Pentru activitatea întregii școli centenarul a însemnat un pas mai departe spre cucerirea de noi înălțimi. Acesta este sensul pregătirilor pe care le fac elevii și profesorii în cinstea sărbătorii a 100 de ani de la înființarea școlii.

C. R.

CAIETUL DE PRACTICĂ — oglinda activității în întreprindere

Ziua de practică în producție a luat sfârșit. Elevii și-au dezbrăcat salopetele și halatele, și-au luat rămas bun de la muncitorii-instructori și se îndreaptă spre casă.

Oare ce probleme interesante, ce cunoștințe și deprinderi noi au reținut în această zi de muncă alături de muncitorii frunziși și inovatorii în producție? Oglinda cea mai deplină a zilelor de practică, „jurnalul de bord” al acesteia îl constituie caietul de practică în producție. Un caiet bine alcătuit va permite elevului să-și reamintească, chiar după o perioadă mai îndelungată de timp, piesele și operațiile pe care le-a executat, îndrumările instructorului, specificul lucrărilor executate în întreprindere. Iar atunci când, după terminarea școlii, va păși în producție, tot caietul de practică îi va înlesni familiarizarea cu condițiile de muncă în diferite secții și îl va ajuta să-și transforme primele priceperi dobândite în școala de cultură generală în deprinderi trainice de muncă.

Analiza caietelor de practică ale elevilor din clasele a IX-a și a X-a ale Școlii medii nr. 12 din Capitală permite câteva constatări și concluzii interesante. Caietele de practică ale elevilor clasei a IX-a „A”, care-și desfășoară practica la Atelierele I.T.B., dovedesc preocuparea conducătorului de practică, profesorul-maistru Grigore Ștefan, pentru sistematizarea cunoștințelor și deprinderilor dobândite de ei. Elevii au fost deprinși să urmărească activitatea în atelierul de producție unde au fost repartizați și s-o concretizeze succint pe caiet, în ordinea firească a observațiilor. Astfel, ei trec în primul rând observațiile asupra specificului atelierului, apoi observațiile cu privire la caracteristicile mașinilor-unelte la care se efectuează lucrarea, denumirea piesei executate, secelele așchietoare, instrumentele de măsură și secelele ajutoare folosite, tehnica de lucru. Aceste notații sunt însoțite în toate cazurile de schița tehnică a lucrării executate.

Caietul de practică al elevului Ion Zamfirescu, de exemplu, înregistrează săptămână de săptămână progresul realizat de el în însușirea cunoștințelor și deprinderilor cu privire la operațiile executate la mașinile-unelte. Lucrând în perioada 17 octombrie — 14 noiembrie la un strung „Iosif Rangheț” la care s-au efectuat piese pentru un motor electric de

tramvai, un tambur de ridicare pentru macarale și o serie de suruburi mari nefiletate, Ion Zamfirescu notează o serie de amănunte cu privire la raportul între caracteristicile de construcție ale strungului (puterea motorului și distanța între virfuri) și caracterul prelucrării (strunjire de eboșare, de finisare sau de filetare) pe de o parte și regimul de lucru folosit pe de altă parte. Aceste notații, realizate sub forma unei scheme care cuprinde tipul cuștelor folosite, avansurile de lucru ale căruciorului, adâncimea și viteza de așchiere, îi sunt deosebit de utile nu numai pentru orientarea în problemele complexe ale muncii în producție, ci și pentru înțelegerea unor legi și principii științifice din domeniul fizicii — interacțiunea unor forțe, transformarea energiei etc.

Numeroase alte caiete de practică ale elevilor din aceeași clasă dovedesc că munca în producție constituie pentru ei o preocupare serioasă. Ele dovedesc, de asemenea, justa orientare a colectivului de îndrumare a practicii în producție, care i-a repartizat pe elevi la efectuarea unor lucrări variate — flanșe, bușe, țamburi, piese pentru motoare — în măsură să le dea posibilitatea de a cunoaște afit specificul de lucru al întreprinderii și caracteristicile principale ale operațiilor executate prin așchiere la mașinile-unelte. Bunăoară, caietul de practică al elevii Rodica Șerban cuprinde — pe lângă tehnologia de lucru la strungul unde a fost repartizată — și întregul proces tehnologic, pe faze și operații, al piesei care se execută (flanșă pentru pompele de ulei), începând cu forjarea și recoacerea, trecând prin operațiile de trasare și tăiere, pentru a ajunge la operațiile efectuate pe mașinile-unelte.

Caietele de practică ale elevilor din clasa a IX-a „A” de la Școala medie nr. 12 cuprind adesea și însemnări ale profesorului-maistru care dovedesc că acesta nu se limitează la controlarea muncii elevilor, ci îi și îndrumază totodată în această muncă. Deosebit de utile sunt, mai ales, îndrumările cu privire la executarea corectă a schișelor tehnice de lucru — trasarea liniilor de simetrie, cotarea dimensiunilor etc.

Citeva observații critice în legătură cu acestea. Majoritatea schișelor cuprinse în caiete sunt executate corect — chiar prea corect, dacă se poate spune așa

— din punct de vedere tehnic. Este greșit aceasta? Fără îndoială că nu, dacă efectuarea schișelor se bazează pe temeinice și multilaterale cunoștințe de desen tehnic, dobândite anterior. Alfel există primejdia ca elevii să se fi limitat la copierea schișei după desenul lucrării pe care-l aveau la dispoziție în atelier, fără a înțelege pe deplin ceea ce reprezintă fiecare linie trasată. Existența la unele schișe a semnelor de prelucrare, precum și a altor semne privind tehnica de lucru, care nu sunt necesare elevilor și pe care ei nu le-au studiat, ne înclină să credem că efectuarea unora dintre aceste schișe mai are, într-o oarecare măsură, un caracter formal.

Socotim inutil, de asemenea, ca atunci când elevii lucrează mai multe zile de practică consecutiv în același atelier și la aceeași mașină să repete stereotip însemnările privind caracteristicile de construcție ale mașinilor-unelte. Mai potrivit ar fi să

Maistrul verifică executarea lucrării după schișa din caietul de practică.

li se orienteze atenția în special asupra unor particularități noi ale lucrării efectuate, ale regimului de lucru și ale sculelor folosite.

Aceste observații critice nu întunecă însă numeroasele elemente pozitive privind organizarea și desfășurarea practicii în producție a elevilor clasei a IX-a „A”, elemente pe care le oglindesc larg caietele lor de practică.

Cu totul altă imagine — trunchiată, deformând uneori realitatea — ne înfățișează caietele de practică ale elevilor clasei a X-a „B” de la aceeași școală. Elevii acestei clase fac practica la atelierele întreprinderii de reparatii auto nr. 1. O întreprindere cit se poate de potrivită pentru studierea automobilului și pentru cunoașterea diferitelor tipuri și motoare de mașini. Din păcate, din caietele lor de practică lipsesc cu desăvârșire observațiile care le-ar putea lărgi orizontul tehnic și științific. Caietele cuprind doar câteva notații sumare, care de cele mai multe ori repetă identic definițiile și noțiunile însușite la lecțiile teoretice de studiu al mașinilor și câteva vederi în perspectivă ale pieselor la care au lucrat, deși schișa tehnică a unora dintre acestea a fost studiată în clasă.

Elevii și-au completat caietele fiecare cum s-a priceput. Dar profesorul-maistru cum a acționat pe această linie? Neavând posibilitatea de a îndruma de la început alcătuirea caietelor de practică — lucrează de curând în școală — el s-a mulțumit ulterior să verifice destul de superficial cuprinsul lor, fără să dea nici un fel de îndrumare pentru alcătuirea lor corectă. Nu este nici acum prea târziu. Profesorul-maistru trebuie să pornească însă de îndată la îndrumarea elevilor în alcătuirea caietelor de practică (în această privință schimbul de experiență între profesorii-maistri ai școlii ar fi deosebit de util), căci fiecare întârziere prejudiciază munca de formare a orizontului tehnic și științific al elevilor.

Problema alcătuirii caietelor de practică reprezintă un element important în metoda desfășurării practicii în producție a elevilor din școlile medii. Ea interesează în cea mai înaltă măsură majoritatea școlilor noastre. De aceea va trebui să se numere printre preocupările principale ale secțiilor de specialitate din cadrul cercurilor pedagogice și în special ale cercetătorilor în acest domeniu din cadrul Institutului de științe pedagogice.

Al. Ciucă

Știri

Cei mai mulți tineri muncitori de la Uzina de fibre sintetice din Savinești sint absolvenți de școli profesionale și elevi ai Școlii medii serale de pe lângă întreprindere. Alături de ei lucrează însă și o seamă de tineri care, din diferite motive, nu au absolvit încă școala de 7 ani. Aceștia au devenit muncitori urmând diferite cursuri de calificare de scurtă durată. Bineînțeles, însă, că pregătirea lor nu se poate opri numai la atât. Ei își completează studiile elementare frecventând cursurile serale de pe lângă școala medie.

Munca în școală îi atrage și îi pasionează, tot atât de mult ca și cea din întreprindere. Mai ales că, de cele mai multe ori, ambele sint foarte strâns legate între ele. Elevii clasei a VII-a, de pildă, au urmărit deunăzi cu un deosebit interes, la lecțiile de chimie, explicațiile cu privire la reacțiile chimice, molecule și masă moleculară. Numeroase fenomene și procese, pe care deseori le întâlneau în întreprindere fără să le înțeleagă, li sint acum explicate la lecții. Fundamentarea lor teoretică îi ajută nu numai la înțelegerea diferitelor probleme de producție, ci și la sporirea randamentului muncii lor.

Toce mai de aceea profesorii reușesc de fiecare dată să trezească interesul tinerilor muncitori-elevi pentru lecții, punând accentul pe referirile la acele fenomene cu care ei s-au familiarizat lucrând în întreprindere.

★

Cadrele didactice de la Școala tehnică de muncitori calificați de pe lângă uzinele „23 August” din Capitală acordă o deosebită atenție răspândirii cărții în rândul elevilor.

Profesorii de specialitate recomandă elevilor cărți politice, ideologice, tehnico-științifice, literatură beletristică și îi sprijină pe utemiști să alcătuiască periodice liste ale cărților nou apărute. Numeroși elevi își formează astfel bibliotecile personale.

Și biblioteca școlii se bucură de o mare afuență. Aici, sub îndrumarea profesorilor, se organizează recenzii, șezători literare, precum și discuții pe marginea unor lucrări tehnico-științifice.

(Urmare din pag. 1-a)

cesitate la revoluția socialistă și la instaurarea dictaturii proletarietului, revoluția socialistă fiind singurul mod de rezolvare a antagonismelor societății burgheze, de înlăturare a oricărei societăți bazate pe contradicții sociale antagoniste. Prin revoluție, scrie Engels, „proletariatul pune mîna pe puterea publică și, cu ajutorul acesteia, transformă mijloacele de producție sociale, care scapă din mîinile burgheziei, în proprietate obștească. Prin acest act el eliberează mijloacele de producție de caracterul de capital pe care-l aveau pînă acum și dă caracterului lor social laborat deplină de a se impune”.

Dezvoltarea socială din deceniile care ne despart de tumultuoasa activitate revoluționară a lui Marx și Engels constituie o confirmare strălucită a învățăturii marxiste. Societatea capitalistă a evoluat în direcția arătată de Marx și Engels. Fenomenele noi care au apărut în sinul ei demonstrează că poziția dintre capital și muncă nu poate fi lichidată decît prin revoluția socialistă. Teoriile oportuniste, apărute încă în veacul trecut și care preconizează o „introducere” a elementelor socialiste în capitalism fără lichidarea lui revoluționară, și-au dovedit toată la lor inconsistență, caracterul lor mincinos. Istoria a dovedit că teoriile oportuniste, atît în trecut cît și astăzi, nu constituie o călăuză spre socialism, ci încercarea de a abate proletariatul de la drumul revoluționar, de la idealurile socialiste. Astăzi, la fel ca în trecut teoriile reformiste și revizioniste — pornind de la denaturarea naturii capitalismului monopolist, a esenței de clasă a impe-

FRIEDRICH ENGELS unul din fondatorii comunismului științific

rialismului — ca și propaganda cea mai rafinată a ideologiei burgheze constituie o încercare de a-i deruta pe oamenii muncii în lupta lor, reprezentînd o operă mascată a orinduirii burgheze.

Friedrich Engels a dus o luptă intranzigentă împotriva oricărei abateri de la drumul revoluționar. Împotriva confracțiilor din veacul trecut ai oportuniștilor de azi, care susțin că socialismul s-ar identifica sau ar avea multe elemente comune cu capitalismul monopolist de stat, Engels arăta că concentrarea și centralizarea producției capitaliste, apariția monopolurilor și a proprietății capitaliste de stat indică proletarietului calea rezolvării contradicției fundamentale a capitalismului, și anume sfărîmarea revoluționară a aparatului de stat burghez și preluarea mijloacelor de producție din mîinile capitaliștilor. Pe baza analizei acestor fenomene noi, apărute încă pe atunci în economia capitalistă, Engels demască înțelegerea falsă a esenței statului capitalist monopolist. Ideile sale constituie azi o puternică armă de luptă împotriva reformiștilor și revizioniștilor, care susțin că rolul de a făuri socialismul l-ar reveni nu proletarietului, ci chiar statului burghez. „Statul modern — scria Engels, referindu-se la statul burghez — oricare ar fi forma sa, este o mașină în esență capitalistă, este statul capi-

talistilor, capitalismul colectiv ideal. Cu cît preia în proprietatea sa mai multe forțe de producție, cu atît mai mult devine un adevărat capitalist colectiv, cu atît exploatează mai mulți cetățeni”.

Teoria marxistă, dezvoltată de Lenin în condițiile istorice ale stadiului monopolist de dezvoltare a capitalismului, și-a dovedit caracterul său științific autentic în călăuzirea victorioasă spre comunism a popoarelor care s-au rupt pentru todeauna din lanțul robiei capitaliste. Experiența acestor țări a demonstrat că lichidarea exploatarea omului de către om, a claselor sociale antagoniste, făurirea unei societăți cu adevărat a omului și nu dușmanul lui, pot fi posibile numai pe calea revoluției socialiste. Succesele practice ale socialismului, crearea sistemului socialist mondial, care influențează în tot mai mare măsură viața internațională contemporană, reprezintă confirmarea și triumful, de dimensiuni istorice mondiale, a învățăturii marxist-leniniste. Totodată, aceste succese, care sint rezultatul aplicării în practică a ideilor lui Marx, Engels și Lenin, constituie pentru partidele comuniste principala sursă de îmbogățire neîncetată cu noi teze și concluzii a teoriei marxist-leniniste.

Contribuția lui Engels la elaborarea concepției marxiste, ca și la aplicarea dialecticii materialiste la

studiiu vieții sociale și la conținutul științelor naturii, este vastă, multilaterală. Prin opere ca „Anti Dühring”, „Dialectica naturii”, „Ludwig Feuerbach și sfîrșitul filozofiei clasice germane” etc., care au rămas opere fundamentale în tezaurul științei marxist-leniniste, Engels face o profundă și creatoare sinteză a unui imens material științific, dezvăluie acțiunea legilor generale ale dialecticii materialiste în natură, societate și gîndire, formulează și expune conținutul acestor legi, demonstrează necesitatea însușirii acestei filozofii de către oamenii de știință, explică rolul teoretic și metodologic al dialecticii materialiste pentru științele particulare.

Teoretician eminent, cu o genială capacitate de gîndire și previziune, Friedrich Engels a fost în același timp un talentat organizator al mișcării proletare, un conducător și strateg tot atît de mare. Alături de Marx, iar mai apoi, după moartea marelui său prieten, singur, el a dus o susținută luptă pentru întărirea unității și solidarității internaționale a proletarietului, a îndrumat activitatea partidelor social-democrate europene.

Friedrich Engels se interesa personal și de mișcarea socialistă din România. La o vîrstă înaintată el începe să învețe limba romînă, urmînd propagarea ideilor marxiste în țara noastră. Socialiștii romîni

primesc îndrumări prețioase din partea marelui conducător al proletariatului. Într-o scrisoare din 4 ianuarie 1888, publicată în revista „Contemporanul”, el scrie: „Cu plăcere am văzut că socialiștii din România primesc, în programul lor, principiile de căpetenie ale teoriei care a izbutit a aduna într-un mînunchi de luptători pe toți socialiștii din Europa și America — e vorba de teoria prietenului meu, răposatul Marx”.

Încă în ultimele decenii ale veacului trecut operele lui Marx și Engels încep să fie traduse și în țara noastră. Revista „Contemporanul” publică în traducere, în 1885, lucrarea lui Engels „Originea familiei, a proprietății private și a statului”. Bineînțeles, cea mai largă răspîndire a operelor clasice ale marxism-leninismului are toc în zilele noastre, în regimul democrat-popular, cînd marxism-leninismul reprezintă o uriașă forță materială de transformare revoluționară. „Numai în ultimii cinci ani — menționa tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej la Congresul al III-lea al P.M.R. — operele lui Marx, Engels, Lenin au fost editate într-un tiraj de peste 1.300.000 de exemplare. Aceste opere geniale constituie pentru partidul nostru o călăuză sigură în rezolvarea problemelor complexe economice, politice, sociale ale construirii orinduirii socialiste”.

În conștiința oamenilor muncii din țara noastră și din lumea întipărită pentru todeauna, el fiind alături de Marx și Lenin îndrumătorul nostru spre comunism, visul cel mai nobil al omenirii, care devine în zilele noastre o realitate măreață.

Să le formăm elevilor deprinderi corecte de scriere

Formarea deprinderilor corecte de scriere începe, după cum se știe, chiar din primele zile ale clasei I, în perioada preabecedară și, îndeosebi, în perioada abecedară, când elevii se familiarizează cu cunoașterea alfabetului.

Experiența învățătorilor fruntași demonstrează că rezultatul muncii de formare a deprinderilor de scriere depinde în foarte mare măsură de felul în care sînt organizate și se desfășoară primele lecții de scriere, de primele succese obținute de elevi în această privință. Dacă elevii reușesc la primele încercări de scris și capătă încredere în posibilitățile proprii și îndeplinesc cu plăcere temele noi, dorind să obțină succese tot mai mari. Dimpotrivă, insuccesul de la început este interpretat de elevi, de cele mai multe ori, ca o dovadă a caracterului dificil al scrierii. Elevii cred că nu sînt în stare să facă față sarcinilor ce li se pun și, ca atare, se demobilizează. Dacă insuccesele se repetă, ei se obișnuiesc cu deficiențele în scris.

De aceea capătă o importanță deosebită organizarea temeinică a primelor exerciții de scris în clasa I, cunoașterea de către elevi a regulilor de scriere a elementelor grafice, precum și pregătirea lor pentru scrierea fiecărei litere în parte și a elementelor care leagă literele în cuvinte. Unii învățători neglijează însă această activitate, considerind că e suficient să le amintească elevilor câteva particularități principale ale modelului ce urmează să fie executat. În acest caz se pornește în mod greșit de la considerentul că lecțiile în care se predau literele de mîna se pot desfășura la fel cu lecțiile în care se predau literele de tipar, adică fără a se insista asupra cunoașterii tuturor detaliilor literelor respective. Părerea aceasta nu e însă justificată, întrucît procesul scrisului e mult mai complex decît cel al cititului. În învățarea scrisului nu e vorba numai de recunoașterea, ci și de reproducerea literelor, activitate mult mai complicată, mai dificilă pentru elevi. Reproducerea completă și exactă a literei este posibilă numai atunci cînd elevii au deprins în prealabil scrierea elementelor componente ale acesteia și au cunoscut temeinic regulile privitoare la scrierea ei. Nu putem fi de acord cu cei care reduc această pregătire la simpla arătare a modelului pe caiet sau pe tablă și la prezentarea generală a acestui model. Elevii din clasa I au nevoie, la primele încercări de a reproduce o literă sau un semn grafic oarecare, nu numai de model, ci și de studierea lui amănunțită sub conducerea învățătorului.

Învățătorii fruntași organizează cu grijă această studiere. După ce reamintesc regulile generale privitoare la poziția corpului și a caietului în timpul scrisului, ei lămuresc elevilor toate amănuntele privitoare la structura fiecărei litere în parte: care sînt elementele grafice, cum se execută ele (de pe ce punct al spațiului se începe, pe unde se trece, unde se termină etc.), cum se leagă aceste elemente grafice între ele pentru a reda litera în mod corect ș.a.m.d. Cunoașterea temeinică a acestor reguli — chiar memorarea lor — înainte de a se trece la scris contribuie la preîntîmpinarea greșelilor. Cunoșcînd bine regulile, elevii vor putea să se controleze singuri asupra respectării lor în timpul scrisului.

Pentru a le forma elevilor un scris corect mulți învățători se preocupă cu grijă de executarea primelor modele ale literelor noi, recomandîndu-le să reproducă în lită desenînd conturul ei cu penița uscată, în aer etc. Pentru a verifica în ce măsură elevii observă respectarea regulilor de scris acești învățători cheamă la tablă pe rînd cîțiva elevi pentru a scrie litere, cerînd apoi clasei să facă observații asupra modelelor executate de colegi și să observească astfel dacă și-au însușit explicațiile învățătorului. Se trece la scris numai atunci cînd toți elevii și-au însușit regulile și sînt pregătiți pentru a le aplica.

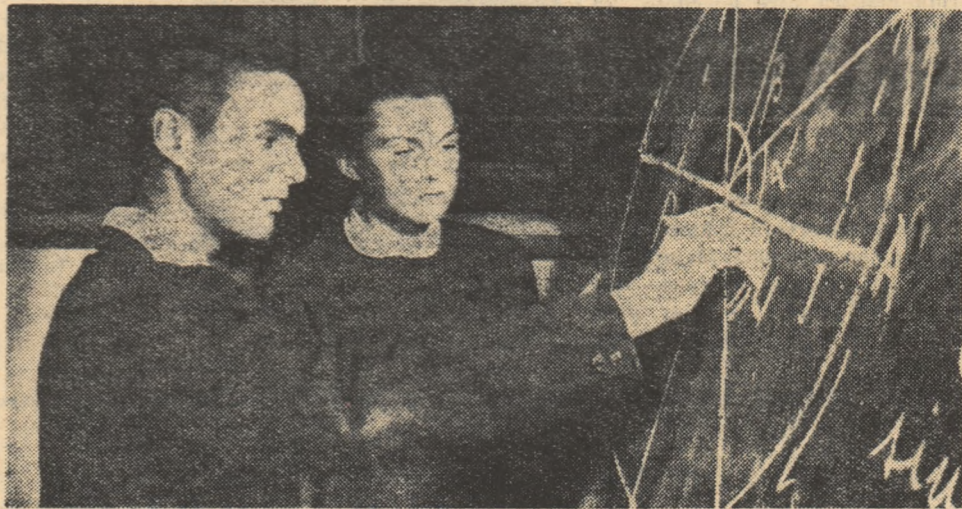
Cunoșcînd nerăbdarea elevilor de a executa litera nouă și știînd că această nerăbdare poate duce adesea la greșeli, învățătorii cu experiență acordă toată atenția executării de către elevi a primelor modele în caietele lor. În acest scop, după ce elevii au executat unul sau două modele, învățătorul le verifică, făcînd observațiile și corectările necesare și chiar executînd modelul literii pe caietele elevilor care întîmpină greutăți mai mari la scris. Este greșit procedeul acelor învățători care corectează cele scrise de elevi numai după ce aceștia au terminat un rînd complet sau chiar mai multe cu litera respectivă, deoarece deprinderile greșite de scriere încep deja să se consolideze.

Mulți învățători folosesc chiar din clasa I două rînduri de caiete, în care elevii scriu atît temele de acasă cît și cele din clasă. În permanență un rînd de caiete se află la învățător, care are astfel posibilitatea să le corecteze. Acest procedeu permite învățătorului și să execute cu cerneală roșie, în caietele elevilor, modele ale literii noi ce urmează a fi predată. În felul acesta, la lecția nouă elevii au în caietele lor modele executate de învățător puțin compara mereu literelor scrise de ei cu modelul. În ceea ce privește exigența în corectarea temelor, aceasta nu trebuie să se oprească numai asupra unor greșeli mai mari — ca omisiuni, intervertiri de litere etc. — ci trebuie să se extindă și asupra unor greșeli constînd în nerespectarea regulilor privitoare la executarea unei litere, greșeli în aparență mici, dar care, repetate, duc la deformarea scrisului. De aceea este indicat procedeul folosit de unii învățători care, pentru a corecta greșelile ce persistă în executarea unei litere (sau a unei cifre, la aritmetică), după ce corectează temele fac ei înșiși în caietele cîteva modele ale literii (sau cifrei) respective și cer apoi copiilor să execute acasă, corect, unul sau două rînduri cu această literă.

Se știe că liniatura caietelor folosite în clasele mici oferă posibilitatea aplicării corecte a regulilor grafice de scriere. Mai dificilă este însă scrierea pe caietele de aritmetică, care au o liniatură specifică. De aceea este bine să se evite scrierea enunțului problemelor, deoarece aceasta nu numai că nu este necesară, necontribuînd cu nimic la eficacitatea rezolvării, dar dăunează chiar scrisului corect. Învățătorii care țin seama de acest lucru i-au deprins pe elevi să scrie numai datele problemelor, reducînd la minimum scrierea de texte. Pe măsură ce elevii își formează treptat deprinderea de a scrie corect se pot scrie în caietele de aritmetică și unele texte. Studiind cu atenție diferitele probleme ale predării scrisului și căuțînd să le rezolve cu pricepere, învățătorii pot obține rezultate tot mai bune în înarmarea copiilor cu deprinderi corecte de scriere.

Ion Șerdeanu

lector la I.P.C.D. București

Oră de matematică la Școala medie mixtă din orașul Adjud

De la sesiunile regionale ale lecturilor pedagogice

Pe primul plan --- analiza științifică

Sesiunile lecturilor pedagogice sînt chemate să facă cunoscută experiența pozitivă dobîndită de învățători și profesori în munca instructiv-educativă, să analizeze din punct de vedere științific metodele și procedeele folosite de aceștia, în vederea generalizării lor. Creșterea numărului lucrărilor științifice prezentate la fiecare sesiune demonstrează faptul că tot mai multe cadre didactice se orientează spre o muncă de cercetare științifică, căuțînd să aducă o contribuție personală la rezolvarea diferitelor probleme ale instruirii și educării elevilor.

Aceasta s-a văzut și cu prilejul recentei sesiuni a lecturilor pedagogice de la Tg. Mureș. Printre titlurile celor 11 lucrări expuse la sesiune (din care 3 au fost prezentate în ședință plenară, iar 8 în ședințele pe secții), figurează probleme de bază ale muncii instructiv-educative ca, de exemplu, educarea în spiritul patriotismului socialist, educarea prin muncă, predarea limbii romîne în școlile serale, formarea concepției materialist-dialectice prin lecții etc.

Dintre lucrările prezentate poate fi citată în special cea a profesorului Laszlo Arkosi din Tg. Mureș, cu privire la formarea concepției materialist-dialectice în cadrul predării matematicii și fizicii. Bazată pe o fundamentare științifico-teoretică adecvată, lucrarea profesorului Arkosi a arătat cum se pot forma elementele gîndirii materialist-dialectice la elevi în cadrul predării matematicii și fizicii. Autorul a înfățișat apoi cîteva dintre procedeele metodice, a căror aplicare asigură dezvoltarea gîndirii logice a elevilor. Susținîndu-și afirmațiile cu exemple din

practica sa la catedră, profesorul Arkosi consideră esențial faptul că în cursul predării elevul să vadă la fiecare operație legătura strînsă dintre teorie și practică. Din lucrare a reieșit că un rol important în formarea concepției materialist-dialectice la elevi îl are atragerea acestora într-o muncă creatoare și îndeosebi în efectuarea experiențelor la fizică, elevii puțînd astfel nu numai să înțeleagă mai ușor cele predate, ci și să verifice personal justetea afirmațiilor făcute de știință. Lucrarea „Educația elevilor în spiritul patriotismului socialist” prezentată de tov. Peter Zoltan a cuprins un bogat material faptic. Autorul s-a mărginit însă să descrie aplicarea în general a unor procedee binecunoscute, în loc să li arăte unele procedee noi, sau măcar aplicarea unor procedee cunoscute în condițiile specifice ale școlii pe care o conduce. Pentru ca lucrarea să fie cu adevărat de folos se cere o mai temeinică analiză și prelucrare științifică a materialului faptic, o aprofundare teoretică a problemei.

Autorii lucrării „Experiența Școlii medii „Unirea” în educarea prin muncă a elevilor”, profesoarele Gagyi Eva și Veegh Maria, au abordat o temă prea vastă, pentru a cărei prelucrare științifică chiar și cele 7 capitole, însumînd 40 de pagini, s-au dovedit a fi insuficiente. Deși au adunat o mulțime de date, redactînd cu grijă expunerea, autorii n-au reușit să facă o analiză temeinică, lucrarea lor semănînd mai curînd cu un raport. Ea comunică, descrie, prezintă fapte, însă nu analizează decît pe alocuri rezultatele activității școlare. Ar fi fost mai nimerit dacă s-ar fi analizat unul din aspectele educației prin muncă a elevilor (de exemplu „Educarea prin muncă în cadrul predării obiectului meu” sau „Educarea prin muncă în familie”).

Multe lucrări expuse suferă de o lipsă comună: ele se limitează să comunice descriptiv rezultatele, neridicîndu-se deasupra nivelului rîndurilor obișnuite din cercurile de specialitate sau cercurile pedagogice. Neanalizînd destul de temeinic materialul faptic adunat, lucrările n-au convins asistența și n-au contribuit la îmbogățirea cunoștințelor profesionale, metodice și pedagogice ale participanților, care ar fi vrut să afle cum au procedat autorii lucrărilor, care metode și procedee s-au dovedit mai potrivite.

Mulți participanți au contribuit, prin intervenții substanțiale, la reușita lucrărilor sesiunii. Alții însă au ocolit esențialul, nespunînd nimic deosebit, întrucît au venit oarecum „nepregătiți” la sesiune, pentru că secția regională de învățămînt și cultură n-a comunicat la timp secțiilor raionale ordinea de zi a acesteia.

Pentru o mai bună reușită a lecturilor pedagogice ar fi de dorit ca Institutul de Științe pedagogice să sprijine pe autorii lucrărilor prin consultații științifice coresponsabile.

Bazîndu-se pe învățămintele recente sesiuni a lecturilor pedagogice și ale celor anterioare, secția de învățămînt și cultură a regiunii va trebui să se preocupe în viitor nu numai de rezolvarea sarcinilor curente în legătură cu lecturile pedagogice, ci și de acordarea unui sprijin mai substanțial cadrelor didactice care pregătesc comunicările. Și secțiile de învățămînt și cultură raionale au datoria să încurajeze inițiativa, strădaniile și activitatea depusă în acest sens. Este necesar, de asemenea, să fie înălțurată practica unor cadre didactice de a se ocupa de elaborarea lucrărilor doar în preajma sesiunii întrucît analiza și prelucrarea științifică a materialului adunat este o muncă complexă, care necesită timp și aprofundare.

Făcînd bilanțul celei de a treia sesiuni regionale a lecturilor pedagogice de la Tg. Mureș, se poate spune că, în general, ea a adus o contribuție pozitivă la ridicarea nivelului activității cadrelor didactice pentru traducerea în viață a sarcinilor trasate școlii de Congresul al III-lea al P.M.R.

L. Fabian

DISCUȚII

«Ședințe comune cu părinți și elevi?»

Consider ca o inițiativă valoroasă punerea în discuție a problemei formulate în articolul „Ședințe comune cu părinți și elevi?” apărut în nr. 586 din 11 noiembrie al „Gazetei învățămîntului”. Aș vrea să împărtășesc ceva din experiența școlii noastre în această privință.

În anul școlar trecut, întregul nostru colectiv pedagogic era preocupat, într-o anumită perioadă, de randamentul slab pe care îl dădeau la învățătură elevii clasei a VI-a „C”. Dirigintele clasei organizase ședințe de analiză cu elevii, invitase părinții la școală, se interesase în mod deosebit de frecvența elevilor slabi la orele de meditații. Dar, cu toate acestea, rezultatele bune întîrziu mereu să se arate.

În fața acestei situații s-a luat inițiativa organizării unei ședințe comune de analiză la care au participat toți elevii, părinții acestora, toți profesorii care predau la clasa respectivă, directorul școlii, instructoroarea superioară de pionieri, instructorul de detașament și secretara organizației de partid din școală. Desfășurarea ședinței a fost pe cît de simplă pe atît de emoționantă. S-au analizat situația la învățătură și comportarea fiecărui elev în parte. Situația elevilor buni și conștiințioși a fost pre-

zentată pe scurt, numai de dirigintele clasei, care de altfel conducea și ședința. La ceilalți elevi — și în special la cei ce ridicau probleme deosebite — ne-am oprit mai mult, în discuții intervenînd, alături de diriginte, o bună parte dintre profesori, directorul școlii, instructorul de detașament, părinții și chiar elevii respectivi. Discuțiile au fost rodnice, străbătute de un puternic spirit critic și de un înalt simț pedagogic.

Încă în perioada de pregătire a acestei acțiuni s-au stabilit anumite puncte comune, promovate apoi cu tact în cursul ședinței de fiecare profesor în parte. Contribuția cadrelor didactice și a celor din conducerea unității de pionieri la discutarea situației elevilor a avut menirea de a prezenta, pe de o parte, o caracterizare cît mai exactă a acestora, iar pe de altă parte de a trasa căile cele mai eficiente pentru îndreptarea lor.

Această ședință a constituit obiectivul central al unui întreg plan de măsuri pentru redresarea clasei respective. Astfel, pe baza concluziilor ședinței, ca și a discuțiilor anterioare din consiliul pedagogic s-au intensificat vizitele acasă la elevi, s-a supravegheat aplicarea cu regularitate și totală a regimului zilnic, s-au format grupe de învățătură din cîte trei elevi cu

pregătire diferită etc. Rezultatele obținute au fost deosebite. Astfel, la sfîrșitul anului școlar, doar patru elevi din clasă au rămas corigenți. Această verificare practică a eficienței ședințelor comune cu elevii și părinții ne-a determinat să ridicăm astfel de acțiuni la nivelul metodelor prețioase de muncă.

Cu toate acestea nu aș vrea să las impresia că sîntem în dezacord total cu cele susținute în articolul semnat de prof. Elvira Tănăsescu. Dimpotrivă. Toate dificultățile semnalate în acest articol se pot lesne înregistra în folosirea ședințelor comune de analiză cu părinții și elevii dacă acestea nu sînt bine organizate și nu fac parte dintr-un plan general de măsuri.

Ca orice manifestare instructiv-educativă, acțiunea la care ne referim trebuie să emoționeze, să constituie un eveniment important, hotărîtor, în viața clasei respective. Din experiența noastră putem preciza că eficiența acestei metode este determinată și de folosirea ei rațională în sensul programării unor astfel de ședințe numai la clasele care dau, în general, un randament scăzut la învățătură. De asemenea, este bine ca o astfel de ședință să nu se repete la aceeași clasă, în decursul unui an școlar. Lucrul acesta depinde de

incadrarea ședinței de analiză într-un plan mai larg de măsuri.

O serie de aprecieri din articolul „Ședințe comune cu părinții și elevii?” le socotim însă nejustificate. De exemplu, că „profesorii îi puș pe unii copii într-o lumină defavorabilă”, că „cei laudați pot deveni îngîmfați” sau că s-ar crea situația nedorită ca părinții „să se amestece mai mult decît se cuvine în treburile școlii”. Eventualitatea apariției unor asemenea deficiențe este determinată nu de ședințe în sine, ci de slaba pregătire profesională, de lipsa de simț pedagogic a celor care le inițiază. La analizele comune trebuie creată o asemenea atmosferă, o asemenea curent de opinie încît elevii buni să-și dea seama că drumul pe care merg este singurul drum rodnic, iar cei leneși și nedisciplinați să înțeleagă din plin că trebuie să-și schimbe deîndată atitudinea pe care au dovedit-o și care este dezaprobată total.

Desigur că noi puncte de vedere pot aduce contribuții prețioase la elucidarea completă a eficienței și modalităților de organizare a ședințelor comune cu părinții și elevii.

Prof. Ioan N. Chițu
directorul Școlii de 7 ani
nr. 102 din București

Programa de Istoria României pentru clasa a VII-a

(2 ore săptămânal — 66 ore anual)

Introducere în Istoria României — 1 oră

a) Obiectul Istoriei României: studierea procesului istoric de formare și dezvoltare a poporului român; cunoașterea trecutului de luptă și muncă a poporului nostru; continuitatea și unitatea poporului român pe teritoriul patriei; rolul hotărâtor al maselor în dezvoltarea societății omenești pe teritoriul patriei noastre.

Orînduirea comunei primitive

1. Patria noastră în epoca pietrei și a metalelor — 1 oră

a) Trăsăturile generale ale orînduirii comunei primitive.
b) Vechimea vieții omenești pe teritoriul patriei noastre.
c) Viața locuitorilor patriei noastre în epoca pietrei; viața sedentară, gînta și tribul; așezările omenești.
d) Viața strămoșilor noștri în epoca metalelor: uneltele și armele de metal; a doua diviziune socială a muncii; dezvoltarea agriculturii; apariția meșteșugurilor și a schimbului; principalele așezări.

Orînduirea sclavagistă în Dacia

1. Formarea statului sclavagist dac in cepător, luptele cu romanii — 1 oră.

a) Trăsăturile generale ale orînduirii sclavagiste.
b) Germenele de stat din timpul lui Burebista cu tendința de a se transforma într-un stat sclavagist începător.
c) Statul sclavagist începător dac în timpul lui Decebal: accentuarea diferențierii sociale; caracterul patriarhal; organizarea militară; religia; începutul luptelor cu Imperiul roman.
d) Cucerirea Daciei de către romani. Cauzele și caracterul războaielor dacoromane; începutul luptelor de apărare împotriva expansiunii romane; desfășurarea celor două războaie dacoromane; eroismul dacilor în luptele pentru apărarea patriei; transformarea unei mari părți din Dacia în provincie romană.

2. Dacia în timpul stăpînirii romane — 1 oră.

b) Izvoarele și periodizarea istoriei României.

c) Desăvîșirea construirii societății socialiste și construirea comunismului — sarcină istorică a întregului nostru popor muncitor; rolul conducător al Partidului Muncitoresc Român în Republica Populară Română; însemnătatea istorică a Congresului al III-lea al P.M.R.; creșterea prestigiului internațional al țării noastre, lupta sa pentru pace, pentru coexistența pașnică.

a) Hotarele Daciei romane; situația populației băștinase; continuitatea dacilor; colonizarea romană în Dacia.

b) Viața economică și socială: dezvoltarea agriculturii, meșteșugurilor și mineritului; principalele așezări din Dacia romană; dezvoltarea sclaviei în Dacia romană; producătorii liberi; organizarea administrativă și militară a Daciei romane; cultura; procesul de romanizare în Dacia; influența romană în afara provinciei Dacia.

c) Retragerea stăpînirii romane din Dacia; împlinirea luptei de clasă cu atacurile dacilor liberi și ale popoarelor migratoare; retragerea aureliană — expresie a descompunerii imperiului sclavagist roman; continuitatea populației dacoromane în Dacia.

d) Caracterul și însemnătatea stăpînirii romane în Dacia.

a) Slăbirea Țării Românești și Moldovei (luptele feudale interne și slăbirea puterii domnești); Vlad Dracul; accentuarea presiunii otomane asupra celor trei țări române și Ungariei.

b) Lupta pentru independență sub conducerea lui Ioan de Hunedoara; legăturile cu Țara Românească și Moldova; principalele lupte cu turcii. Căderea Constantinopolului și creșterea pericolului otoman; victoria de la Belgrad; rolul hotărâtor al maselor populare în cucerirea victoriilor antiotomane; personalitatea lui Ioan de Hunedoara; continuarea politicii antiotomane în timpul lui Matei Corvin.

c) Întărirea Țării Românești în timpul lui Vlad Țepeș: legăturile cu Moldova, Transilvania și Ungaria; luptele de apărare împotriva turcilor (eroismul poporului, trădarea marilor boieri).

d) Caracterul și însemnătatea stăpînirii romane în Dacia.

e) Slăbirea Țării Românești și Moldovei (luptele feudale interne și slăbirea puterii domnești); Vlad Dracul; accentuarea presiunii otomane asupra celor trei țări române și Ungariei.

f) Lupta pentru independență sub conducerea lui Ioan de Hunedoara; legăturile cu Țara Românească și Moldova; principalele lupte cu turcii. Căderea Constantinopolului și creșterea pericolului otoman; victoria de la Belgrad; rolul hotărâtor al maselor populare în cucerirea victoriilor antiotomane; personalitatea lui Ioan de Hunedoara; continuarea politicii antiotomane în timpul lui Matei Corvin.

g) Întărirea Țării Românești în timpul lui Vlad Țepeș: legăturile cu Moldova, Transilvania și Ungaria; luptele de apărare împotriva turcilor (eroismul poporului, trădarea marilor boieri).

h) Dezvoltarea Moldovei în timpul lui Ștefan cel Mare — 1 oră.
a) Situația internațională a celor trei țări române la mijlocul sec. XV.
b) Dezvoltarea social-economică a Moldovei în a doua jumătate a sec. XV. Viața economică: principalele târguri și orașe; porturile, legăturile comerciale, comerțul de tranzit; clasele sociale și raporturile de clasă; baza socială a domniei lui Ștefan cel Mare.

c) Dezvoltarea politică; înscăunarea lui Ștefan; lupta pentru întărirea puterii de stat; organizarea militară.
d) Inflorirea culturii moldovene în timpul lui Ștefan cel Mare.
e) Politica externă a Moldovei în timpul lui Ștefan cel Mare; dezvoltarea legăturilor dintre cele trei țări române; conflictul cu regatul feudal ungar; cauzele războiului; victoria de la Baia; importanța luptei lui Ștefan cel Mare pentru crearea frontului comun antiotoman; legăturile cu țările străine.

f) Războaiele de apărare conduse de Ștefan cel Mare — 1 oră.
a) Politica de atragere a Țării Românești în lupta antiotomană.
b) Marile războaie de apărare împotriva turcilor și tătarilor; victoria de la Lipnic; însemnătatea victoriei de la Vaslui; al doilea război cu turcii (lupta de la Valea Albă; alianța militară cu Transilvania și alungarea turcilor); pierderea Chiliei și Cetății Albe; întărirea alianței cu Polonia și Ungaria; încheierea luptelor cu turcii — menținerea independenței Moldovei.

c) Războiul cu polonii; atacul feudalilor poloni; victoria de la Codrul Cosminului; urmările războiului.
d) Însemnătatea domniei lui Ștefan cel Mare; rolul hotărâtor al maselor populare în apărarea independenței Moldovei.

e) Dezvoltarea Transilvaniei în sec. XVI; războiul țărănesc condus de Gheorghe Doja — 1 oră.
a) Dezvoltarea social-economică a Transilvaniei în sec. XVI; agricultura, meșteșugurile, mineritul, orașele, comerțul, dezvoltarea legăturilor comerciale cu Moldova și Țara Românească; întărirea marii nobilimi maghiare și accentuarea exploatării maselor populare.

b) Războiul țărănesc condus de Gheorghe Doja; cauzele și izbucnirea războiului țărănesc; desfășurarea lui în Transilvania; lupta comună a iobagilor români și unguri și a săracimii orașelor; programul răsculaților; cauzele înfrîngerii răsculaților; însemnătatea și urmările războiului țărănesc condus de Gheorghe Doja.
c) Căderea regatului feudal ungar sub stăpînirea turcească. Formarea principatului Transilvaniei, independența Transilvaniei față de Ungaria (1542-1667); Transilvania, principat autonom obligat să plătească tribut turcilor; dezvoltarea economică după războiul țărănesc; stringerea

d) Dezvoltarea politică; domniile mai însemnate din cele trei țări române.
e) Dezvoltarea politică antiotomană la sfîrșitul sec. XVII și începutul sec. XVIII; stringerea legăturilor cu Austria și Rusia în timpul lui Șerban Cantacuzino și Constantin Brîncoveanu; alianța lui Dimitrie Cantemir cu Rusia; războiul cu turcii; sfîrșitul domniilor pămîntene.
f) Cucerirea Transilvaniei de către Habsburgii (diploma leopoldină); unirea cu Roma (caracterul și consecințele ei); lupta comună a iobagilor și orașenilor români și unguri împotriva jugului habsburgic; participarea iobagilor români la războiul curujilor condus de Francisc Rákoczy.

g) Situația internațională la sfîrșitul sec. XIV și în prima jumătate a sec. XV.

h) Dezvoltarea social-economică a Moldovei în timpul lui Ștefan Mușat.
i) Însemnătatea întemeierii țărilor române.

j) Formarea statului feudal independent Țara Românească; unificarea cnezatelor și voievodatelor românești din sudul Carpaților; Basarab I; cucerirea independenței Țării Românești (victoria de la Posada); luptele cu tătarii; rolul hotărâtor al forțelor populare în formarea statului feudal independent Țara Românească.

k) Consolidarea Țării Românești în timpul lui Nicolae Alexandru și Vlaicu Vodă.
l) Formarea statului feudal independent Moldova; împlinirea luptei românilor din răsăritul și apusul Carpaților împotriva tătarilor cu expedițiile militare organizate de regatul feudal ungar; constituirea voievodatului Moldovei; Dragoș; cucerirea independenței Moldovei; Bogdan I; rolul forțelor populare în formarea statului feudal independent Moldova.

m) Consolidarea Moldovei în timpul lui Petru Mușat.
n) Însemnătatea întemeierii țărilor române.

o) Formarea statului feudal independent Țara Românească; unificarea cnezatelor și voievodatelor românești din sudul Carpaților; Basarab I; cucerirea independenței Țării Românești (victoria de la Posada); luptele cu tătarii; rolul hotărâtor al forțelor populare în formarea statului feudal independent Țara Românească.

p) Consolidarea Țării Românești în timpul lui Nicolae Alexandru și Vlaicu Vodă.
q) Formarea statului feudal independent Moldova; împlinirea luptei românilor din răsăritul și apusul Carpaților împotriva tătarilor cu expedițiile militare organizate de regatul feudal ungar; constituirea voievodatului Moldovei; Dragoș; cucerirea independenței Moldovei; Bogdan I; rolul forțelor populare în formarea statului feudal independent Moldova.

r) Consolidarea Moldovei în timpul lui Petru Mușat.
s) Însemnătatea întemeierii țărilor române.

t) Formarea statului feudal independent Țara Românească; unificarea cnezatelor și voievodatelor românești din sudul Carpaților; Basarab I; cucerirea independenței Țării Românești (victoria de la Posada); luptele cu tătarii; rolul hotărâtor al forțelor populare în formarea statului feudal independent Țara Românească.

u) Dezvoltarea politică; domniile mai însemnate din cele trei țări române.
v) Dezvoltarea politică antiotomană la sfîrșitul sec. XVII și începutul sec. XVIII; stringerea legăturilor cu Austria și Rusia în timpul lui Șerban Cantacuzino și Constantin Brîncoveanu; alianța lui Dimitrie Cantemir cu Rusia; războiul cu turcii; sfîrșitul domniilor pămîntene.
w) Cucerirea Transilvaniei de către Habsburgii (diploma leopoldină); unirea cu Roma (caracterul și consecințele ei); lupta comună a iobagilor și orașenilor români și unguri împotriva jugului habsburgic; participarea iobagilor români la războiul curujilor condus de Francisc Rákoczy.

x) Situația internațională la sfîrșitul sec. XIV și în prima jumătate a sec. XV.

y) Dezvoltarea social-economică a Moldovei în timpul lui Ștefan Mușat.
z) Însemnătatea întemeierii țărilor române.

aa) Formarea statului feudal independent Țara Românească; unificarea cnezatelor și voievodatelor românești din sudul Carpaților; Basarab I; cucerirea independenței Țării Românești (victoria de la Posada); luptele cu tătarii; rolul hotărâtor al forțelor populare în formarea statului feudal independent Țara Românească.

ab) Consolidarea Țării Românești în timpul lui Nicolae Alexandru și Vlaicu Vodă.
ac) Formarea statului feudal independent Moldova; împlinirea luptei românilor din răsăritul și apusul Carpaților împotriva tătarilor cu expedițiile militare organizate de regatul feudal ungar; constituirea voievodatului Moldovei; Dragoș; cucerirea independenței Moldovei; Bogdan I; rolul forțelor populare în formarea statului feudal independent Moldova.

ad) Consolidarea Moldovei în timpul lui Petru Mușat.
ae) Însemnătatea întemeierii țărilor române.

af) Formarea statului feudal independent Țara Românească; unificarea cnezatelor și voievodatelor românești din sudul Carpaților; Basarab I; cucerirea independenței Țării Românești (victoria de la Posada); luptele cu tătarii; rolul hotărâtor al forțelor populare în formarea statului feudal independent Țara Românească.

ag) Consolidarea Țării Românești în timpul lui Nicolae Alexandru și Vlaicu Vodă.
ah) Formarea statului feudal independent Moldova; împlinirea luptei românilor din răsăritul și apusul Carpaților împotriva tătarilor cu expedițiile militare organizate de regatul feudal ungar; constituirea voievodatului Moldovei; Dragoș; cucerirea independenței Moldovei; Bogdan I; rolul forțelor populare în formarea statului feudal independent Moldova.

ai) Consolidarea Moldovei în timpul lui Petru Mușat.
aj) Însemnătatea întemeierii țărilor române.

ak) Formarea statului feudal independent Țara Românească; unificarea cnezatelor și voievodatelor românești din sudul Carpaților; Basarab I; cucerirea independenței Țării Românești (victoria de la Posada); luptele cu tătarii; rolul hotărâtor al forțelor populare în formarea statului feudal independent Țara Românească.

al) Consolidarea Țării Românești în timpul lui Nicolae Alexandru și Vlaicu Vodă.
am) Formarea statului feudal independent Moldova; împlinirea luptei românilor din răsăritul și apusul Carpaților împotriva tătarilor cu expedițiile militare organizate de regatul feudal ungar; constituirea voievodatului Moldovei; Dragoș; cucerirea independenței Moldovei; Bogdan I; rolul forțelor populare în formarea statului feudal independent Moldova.

an) Consolidarea Moldovei în timpul lui Petru Mușat.
ao) Însemnătatea întemeierii țărilor române.

ap) Formarea statului feudal independent Țara Românească; unificarea cnezatelor și voievodatelor românești din sudul Carpaților; Basarab I; cucerirea independenței Țării Românești (victoria de la Posada); luptele cu tătarii; rolul hotărâtor al forțelor populare în formarea statului feudal independent Țara Românească.

aq) Consolidarea Țării Românești în timpul lui Nicolae Alexandru și Vlaicu Vodă.
ar) Formarea statului feudal independent Moldova; împlinirea luptei românilor din răsăritul și apusul Carpaților împotriva tătarilor cu expedițiile militare organizate de regatul feudal ungar; constituirea voievodatului Moldovei; Dragoș; cucerirea independenței Moldovei; Bogdan I; rolul forțelor populare în formarea statului feudal independent Moldova.

as) Consolidarea Moldovei în timpul lui Petru Mușat.
at) Însemnătatea întemeierii țărilor române.

au) Formarea statului feudal independent Țara Românească; unificarea cnezatelor și voievodatelor românești din sudul Carpaților; Basarab I; cucerirea independenței Țării Românești (victoria de la Posada); luptele cu tătarii; rolul hotărâtor al forțelor populare în formarea statului feudal independent Țara Românească.

av) Consolidarea Țării Românești în timpul lui Nicolae Alexandru și Vlaicu Vodă.
aw) Formarea statului feudal independent Moldova; împlinirea luptei românilor din răsăritul și apusul Carpaților împotriva tătarilor cu expedițiile militare organizate de regatul feudal ungar; constituirea voievodatului Moldovei; Dragoș; cucerirea independenței Moldovei; Bogdan I; rolul forțelor populare în formarea statului feudal independent Moldova.

ax) Consolidarea Moldovei în timpul lui Petru Mușat.
ay) Însemnătatea întemeierii țărilor române.

az) Formarea statului feudal independent Țara Românească; unificarea cnezatelor și voievodatelor românești din sudul Carpaților; Basarab I; cucerirea independenței Țării Românești (victoria de la Posada); luptele cu tătarii; rolul hotărâtor al forțelor populare în formarea statului feudal independent Țara Românească.

ba) Consolidarea Țării Românești în timpul lui Nicolae Alexandru și Vlaicu Vodă.
bb) Formarea statului feudal independent Moldova; împlinirea luptei românilor din răsăritul și apusul Carpaților împotriva tătarilor cu expedițiile militare organizate de regatul feudal ungar; constituirea voievodatului Moldovei; Dragoș; cucerirea independenței Moldovei; Bogdan I; rolul forțelor populare în formarea statului feudal independent Moldova.

bc) Consolidarea Moldovei în timpul lui Petru Mușat.
bd) Însemnătatea întemeierii țărilor române.

be) Formarea statului feudal independent Țara Românească; unificarea cnezatelor și voievodatelor românești din sudul Carpaților; Basarab I; cucerirea independenței Țării Românești (victoria de la Posada); luptele cu tătarii; rolul hotărâtor al forțelor populare în formarea statului feudal independent Țara Românească.

bf) Consolidarea Țării Românești în timpul lui Nicolae Alexandru și Vlaicu Vodă.
bg) Formarea statului feudal independent Moldova; împlinirea luptei românilor din răsăritul și apusul Carpaților împotriva tătarilor cu expedițiile militare organizate de regatul feudal ungar; constituirea voievodatului Moldovei; Dragoș; cucerirea independenței Moldovei; Bogdan I; rolul forțelor populare în formarea statului feudal independent Moldova.

bh) Consolidarea Moldovei în timpul lui Petru Mușat.
bi) Însemnătatea întemeierii țărilor române.

bj) Formarea statului feudal independent Țara Românească; unificarea cnezatelor și voievodatelor românești din sudul Carpaților; Basarab I; cucerirea independenței Țării Românești (victoria de la Posada); luptele cu tătarii; rolul hotărâtor al forțelor populare în formarea statului feudal independent Țara Românească.

bk) Consolidarea Țării Românești în timpul lui Nicolae Alexandru și Vlaicu Vodă.
bl) Formarea statului feudal independent Moldova; împlinirea luptei românilor din răsăritul și apusul Carpaților împotriva tătarilor cu expedițiile militare organizate de regatul feudal ungar; constituirea voievodatului Moldovei; Dragoș; cucerirea independenței Moldovei; Bogdan I; rolul forțelor populare în formarea statului feudal independent Moldova.

bm) Consolidarea Moldovei în timpul lui Petru Mușat.
bn) Însemnătatea întemeierii țărilor române.

bo) Formarea statului feudal independent Țara Românească; unificarea cnezatelor și voievodatelor românești din sudul Carpaților; Basarab I; cucerirea independenței Țării Românești (victoria de la Posada); luptele cu tătarii; rolul hotărâtor al forțelor populare în formarea statului feudal independent Țara Românească.

bp) Consolidarea Țării Românești în timpul lui Nicolae Alexandru și Vlaicu Vodă.
bq) Formarea statului feudal independent Moldova; împlinirea luptei românilor din răsăritul și apusul Carpaților împotriva tătarilor cu expedițiile militare organizate de regatul feudal ungar; constituirea voievodatului Moldovei; Dragoș; cucerirea independenței Moldovei; Bogdan I; rolul forțelor populare în formarea statului feudal independent Moldova.

br) Consolidarea Moldovei în timpul lui Petru Mușat.
bs) Însemnătatea întemeierii țărilor române.

bt) Formarea statului feudal independent Țara Românească; unificarea cnezatelor și voievodatelor românești din sudul Carpaților; Basarab I; cucerirea independenței Țării Românești (victoria de la Posada); luptele cu tătarii; rolul hotărâtor al forțelor populare în formarea statului feudal independent Țara Românească.

bu) Consolidarea Țării Românești în timpul lui Nicolae Alexandru și Vlaicu Vodă.
bv) Formarea statului feudal independent Moldova; împlinirea luptei românilor din răsăritul și apusul Carpaților împotriva tătarilor cu expedițiile militare organizate de regatul feudal ungar; constituirea voievodatului Moldovei; Dragoș; cucerirea independenței Moldovei; Bogdan I; rolul forțelor populare în formarea statului feudal independent Moldova.

bw) Consolidarea Moldovei în timpul lui Petru Mușat.
bx) Însemnătatea întemeierii țărilor române.

by) Formarea statului feudal independent Țara Românească; unificarea cnezatelor și voievodatelor românești din sudul Carpaților; Basarab I; cucerirea independenței Țării Românești (victoria de la Posada); luptele cu tătarii; rolul hotărâtor al forțelor populare în formarea statului feudal independent Țara Românească.

bz) Consolidarea Țării Românești în timpul lui Nicolae Alexandru și Vlaicu Vodă.
ca) Formarea statului feudal independent Moldova; împlinirea luptei românilor din răsăritul și apusul Carpaților împotriva tătarilor cu expedițiile militare organizate de regatul feudal ungar; constituirea voievodatului Moldovei; Dragoș; cucerirea independenței Moldovei; Bogdan I; rolul forțelor populare în formarea statului feudal independent Moldova.

cb) Consolidarea Moldovei în timpul lui Petru Mușat.
cc) Însemnătatea întemeierii țărilor române.

cd) Formarea statului feudal independent Țara Românească; unificarea cnezatelor și voievodatelor românești din sudul Carpaților; Basarab I; cucerirea independenței Țării Românești (victoria de la Posada); luptele cu tătarii; rolul hotărâtor al forțelor populare în formarea statului feudal independent Țara Românească.

ce) Consolidarea Țării Românești în timpul lui Nicolae Alexandru și Vlaicu Vodă.
cf) Formarea statului feudal independent Moldova; împlinirea luptei românilor din răsăritul și apusul Carpaților împotriva tătarilor cu expedițiile militare organizate de regatul feudal ungar; constituirea voievodatului Moldovei; Dragoș; cucerirea independenței Moldovei; Bogdan I; rolul forțelor populare în formarea statului feudal independent Moldova.

cg) Consolidarea Moldovei în timpul lui Petru Mușat.
ch) Însemnătatea întemeierii țărilor române.

ci) Formarea statului feudal independent Țara Românească; unificarea cnezatelor și voievodatelor românești din sudul Carpaților; Basarab I; cucerirea independenței Țării Românești (victoria de la Posada); luptele cu tătarii; rolul hotărâtor al forțelor populare în formarea statului feudal independent Țara Românească.

cj) Consolidarea Țării Românești în timpul lui Nicolae Alexandru și Vlaicu Vodă.
ck) Formarea statului feudal independent Moldova; împlinirea luptei românilor din răsăritul și apusul Carpaților împotriva tătarilor cu expedițiile militare organizate de regatul feudal ungar; constituirea voievodatului Moldovei; Dragoș; cucerirea independenței Moldovei; Bogdan I; rolul forțelor populare în formarea statului feudal independent Moldova.

cl) Consolidarea Moldovei în timpul lui Petru Mușat.
cm) Însemnătatea întemeierii țărilor române.

cn) Formarea statului feudal independent Țara Românească; unificarea cnezatelor și voievodatelor românești din sudul Carpaților; Basarab I; cucerirea independenței Țării Românești (victoria de la Posada); luptele cu tătarii; rolul hotărâtor al forțelor populare în formarea statului feudal independent Țara Românească.

co) Consolidarea Țării Românești în timpul lui Nicolae Alexandru și Vlaicu Vodă.
cp) Formarea statului feudal independent Moldova; împlinirea luptei românilor din răsăritul și apusul Carpaților împotriva tătarilor cu expedițiile militare organizate de regatul feudal ungar; constituirea voievodatului Moldovei; Dragoș; cucerirea independenței Moldovei; Bogdan I; rolul forțelor populare în formarea statului feudal independent Moldova.

cq) Consolidarea Moldovei în timpul lui Petru Mușat.
cr) Însemnătatea întemeierii țărilor române.

cs) Formarea statului feudal independent Țara Românească; unificarea cnezatelor și voievodatelor românești din sudul Carpaților; Basarab I; cucerirea independenței Țării Românești (victoria de la Posada); luptele cu tătarii; rolul hotărâtor al forțelor populare în formarea statului feudal independent Țara Românească.

ct) Consolidarea Țării Românești în timpul lui Nicolae Alexandru și Vlaicu Vodă.
cu) Formarea statului feudal independent Moldova; împlinirea luptei românilor din răsăritul și apusul Carpaților împotriva tătarilor cu expedițiile militare organizate de regatul feudal ungar; constituirea voievodatului Moldovei; Dragoș; cucerirea independenței Moldovei; Bogdan I; rolul forțelor populare în formarea statului feudal independent Moldova.

cv) Consolidarea Moldovei în timpul lui Petru Mușat.
cw) Însemnătatea întemeierii țărilor române.

cx) Formarea statului feudal independent Țara Românească; unificarea cnezatelor și voievodatelor românești din sudul Carpaților; Basarab I; cucerirea independenței Țării Românești (victoria de la Posada); luptele cu tătarii; rolul hotărâtor al forțelor populare în formarea statului feudal independent Țara Românească.

cy) Consolidarea Țării Românești în timpul lui Nicolae Alexandru și Vlaicu Vodă.
cz) Formarea statului feudal independent Moldova; împlinirea luptei românilor din răsăritul și apusul Carpaților împotriva tătarilor cu expedițiile militare organizate de regatul feudal ungar; constituirea voievodatului Moldovei; Dragoș; cucerirea independenței Moldovei; Bogdan I; rolul forțelor populare în formarea statului feudal independent Moldova.

ca) Consolidarea Moldovei în timpul lui Petru Mușat.
cb) Însemnătatea întemeierii țărilor române.

cc) Formarea statului feudal independent Țara Românească; unificarea cnezatelor și voievodatelor românești din sudul Carpaților; Basarab I; cucerirea independenței Țării Românești (victoria de la Posada); luptele cu tătarii; rolul hotărâtor al forțelor populare în formarea statului feudal independent Țara Românească.

cd) Consolidarea Țării Românești în timpul lui Nicolae Alexandru și Vlaicu Vodă.
ce) Formarea statului feudal independent Moldova; împlinirea luptei românilor din răsăritul și apusul Carpaților împotriva tătarilor cu expedițiile militare organizate de regatul feudal ungar; constituirea voievodatului Moldovei; Dragoș; cucerirea independenței Moldovei; Bogdan I; rolul forțelor populare în formarea statului feudal independent Moldova.

cf) Consolidarea Moldovei în timpul lui Petru Mușat.
cg) Însemnătatea întemeierii țărilor române.

II. CRISTALIZAREA FEUDALISMULUI ȘI FORMAREA STATELOR FEUDALE ROMÂNEȘTI (sec. X—XIV) — 2 ore

1. Primele stătuțe feudale românești; formarea voievodatului Transilvaniei — 1 oră.

a) Dezvoltarea vieții social-economice și politice pe teritoriul patriei noastre în sec. X—XIV; accentuarea diferențierii sociale; cristalizarea relațiilor de producție feudale; primele cnezate și voievodate formate pe teritoriul patriei noastre.
b) Formarea și dezvoltarea voievodatului Transilvaniei în sec. X—XIV; cucerirea cnezatelor și voievodatelor românești din Transilvania de către statul feudal timpuriu maghiar la începutul sec. XI; lupta eroică a poporului român din Transilvania pentru apărarea libertății sale.
c) Constituirea voievodatului Transilvaniei. Colonizarea secuilor și sașilor în Transilvania.
d) Năvălirea tătarilor și urmările ei.

2. Intemeierea Țării Românești și Moldovei — 1 oră.

a) Dezvoltarea economică, socială și politică în sec. XIII și la începutul sec. XIV.

b) Formarea statului feudal independent Țara Românească; unificarea cnezatelor și voievodatelor românești din sudul Carpaților; Basarab I; cucerirea independenței Țării Românești (victoria de la Posada); luptele cu tătarii; rolul hotărâtor al forțelor populare în formarea statului feudal independent Țara Românească.

c) Consolidarea Țării Românești în timpul lui Nicolae Alexandru și Vlaicu Vodă.
d) Formarea statului feudal independent Moldova; împlinirea luptei românilor din răsăritul și apusul Carpaților împotriva tătarilor cu expedițiile militare organizate de regatul feudal ungar; constituirea voievodatului Moldovei; Dragoș; cucerirea independenței Moldovei; Bogdan I; rolul forțelor populare în formarea statului feudal independent Moldova.

e) Consolidarea Moldovei în timpul lui Petru Mușat.
f) Însemnătatea întemeierii țărilor române.

g) Formarea statului feudal independent Țara Românească; unificarea cnezatelor și voievodatelor românești din sudul Carpaților; Basarab I; cucerirea independenței Țării Românești (victoria de la Posada); luptele cu tătarii; rolul hotărâtor al forțelor populare în formarea statului feudal independent Țara Românească.

h) Consolidarea Țării Românești în timpul lui Nicolae Alexandru și Vlaicu Vodă.
i) Formarea statului feudal independent Moldova; împlinirea luptei românilor din răsăritul și apusul Carpaților împotriva tătarilor cu expedițiile militare organizate de regatul feudal ungar; constituirea voievodatului Moldovei; Dragoș; cucerirea independenței Moldovei; Bogdan I; rolul forțelor populare în formarea statului feudal independent Moldova.

j) Consolidarea Moldovei în timpul lui Petru Mușat.
k) Însemnătatea întemeierii țărilor române.

l) Formarea statului feudal independent Țara Românească; unificarea cnezatelor și voievodatelor românești din sudul Carpaților; Basarab I; cucerirea independenței Țării Românești (victoria de la Posada); luptele cu tătarii; rolul hotărâtor al forțelor populare în formarea statului feudal independent Țara Românească.

m) Consolidarea Țării Românești în timpul lui Nicolae Alexandru și Vlaicu Vodă.
n) Formarea statului feudal independent Moldova; împlinirea luptei românilor din răsăritul și apusul Carpaților împotriva tătarilor cu expedițiile militare organizate de regatul feudal ungar; constituirea voievodatului Moldovei; Dragoș; cucerirea independenței Moldovei; Bogdan I; rolul forțelor populare în formarea statului feudal independent Moldova.

o) Consolidarea Moldovei în timpul lui Petru Mușat.
p) Însemnătatea întemeierii țărilor române.

q) Formarea statului feudal independent Țara Românească; unificarea cnezatelor și voievodatelor românești din

Programa de Istoria României pentru clasa a VII-a

(Urmare din pag. a 5-a)

13. Dezvoltarea țărilor romine în prima jumătate a sec. XVIII — 1 oră.

a) Dezvoltarea social-economică: dezvoltarea producției și a pieței interne; agricultura; meșteșugurile, dezvoltarea comerțului și a circulației monetare; dezvoltarea orașelor; legăturile economice dintre cele trei țări romine.

b) Dezvoltarea politică; știrbirea autonomiei Țării Românești și Moldovei în condițiile regimului turco-fanariot; domniile fanariote; desființarea armatei naționale; ocupația austriacă în Oltenia și Banat; absolutismul habsburgic în Transilvania în timpul Mariei Tereza; regimentele grănicerești; lupta împotriva jugului străin în cele trei țări romine.

14. Dezvoltarea culturii în sec. XVII-XVIII — 1 oră.

IV. DESCOMPUNEREA FEUDALISMULUI ȘI FORMAREA RELAȚIILOR CAPITALISTE ÎN ȚĂRILE ROMINE — 5 ore

1. Dezvoltarea țărilor romine de la mijlocul secolului al XVIII-lea până la începutul secolului al XIX-lea — 1 oră.

a) Dezvoltarea social-economică; legăturile economice între cele 3 țări romine; înăsprirea fiscalității, creșterea obligațiilor țăranilor; reformele lui C. Mavrocordat; apariția muncii salariate; începutul formării burgheziei în Țara Românească și Moldova. Creșterea luptei de clasă.

b) Dezvoltarea politică. Războaiele ruso-turce — importanța lor pentru slăbirea jugului otoman; pacea de la Kuciuk-Kainargi.

2. Răscoala populară condusă de Horia, Cloșca și Crișan — 1 oră.

a) Situația social-economică și politică în Transilvania în preajma răscoalei.

b) Cauzele și izbucnirea răscoalei.

c) Desfășurarea răscoalei; lupta comună a iobagilor romini și unguri împotriva orînduirii feudale; armistițiul cu nobilii; înfringerea răscoalei.

d) Însemnătatea și urmările răscoalei.

3. Răscoala populară condusă de Tudor Vladimirescu — 1 oră.

a) Cauzele răscoalei (asuprirea socială și națională); pregătirea ei; Tudor Vladimirescu — exponent al poporului răsculat.

b) Desfășurarea răscoalei; programul răscoalei; (impletirea luptei de eliberare socială cu lupta de eliberare națională); forțele sociale participante; mișcarea eteristă; uneltilor boierilor și intervenția turcilor; uciderea lui T. Vladimirescu; cauzele înfringerii răscoalei.

c) Însemnătatea și urmările marii răscoale populare conduse de Tudor Vladimirescu.

Orînduirea capitalistă

I. DEZVOLTAREA ȚĂRII NOASTRE DE LA ANUL 1848 PÂNĂ LA VICTORIA MARI ÎN OCTOMBRIE — 13 ore

1. Situația celor trei țări romine în preajma revoluției de la 1848; mișcarea revoluționară din Moldova — 1 oră.

a) Situația internațională a țărilor romine la mijlocul sec. XIX; anul revoluționar 1848 în Europa.

b) Situația social-economică și politică din țările romine în preajma revoluției din anul 1848: accentuarea luptei maselor și a burgheziei împotriva regimului feudal și a asupririi otomane și habsburgice (frământări social-politice premergătoare revoluției de la 1848).

c) Mișcarea revoluționară din Moldova: cauzele ei; forțele sociale participante; programul adunării de la Iași; frământările țărănești; cauzele înăbușirii mișcării revoluționare din Moldova; caracterul și însemnătatea ei.

d) „Dorințele partidei naționale din Moldova” — programul revoluționar al burgheziei moldovene.

2. Revoluția burghezo-democratică din Țara Românească — 1 oră.

a) Cauzele revoluției; pregătirea ei, forțele sociale participante.

b) Desfășurarea revoluției; programul revoluției; adunarea de la Islaz; acțiunile revoluționare de la București și Craiova; guvernul revoluționar, principalii conducători ai revoluției (poziția înaintată a burgheziei radicale); rolul marelui democrat revoluționar Nicolae Bălcescu; comploturile contrarevoluționare și înăbușirea lor ca urmare a acțiunii hotărâte a maselor populare; problema agrară — comisia proprietății; trădarea revoluției de către majoritatea burgheziei; uneltilor reacțiunii; intervenția turcilor și înfringerea revoluției.

c) Caracterul burghezo-democratic al revoluției de la 1848 din Țara Românească; însemnătatea revoluției.

3. Revoluția burghezo-democratică din Transilvania — 1 oră.

a) Cauzele revoluției: asuprirea socială și națională în Transilvania; frământările moșilor; accentuarea luptei țărănimii și burgheziei romine pentru drepturi social-politice.

b) Desfășurarea revoluției: adunarea de la Blaj, programul revoluției; luptele moșilor sub conducerea lui Avram Iancu pentru înlăturarea regimului feudal; caracterul progresist al luptei rominilor pentru

a) Introducerea limbii romine în instituțiile de stat și în biserică; răspîndirea tiparului; pravilele în limba romină.

b) Dezvoltarea învățămîntului; principalele școli; primele gramatici în limba romină.

c) Literatura religioasă; principalele scrieri religioase în limba romină (Simion Ștefan, Udriște Năsturel, Varlaam, Dosoftei, Antim Ivireanu).

d) Literatura istorică; marii cronicari (Grigore Ureche, Miron Costin, Ioan Neculce, Radu Popescu, Constantin Cantacuzino); istoriografia transilvăneană. Însemnătatea operei științifice a lui Nicolae Milescu și Dimitrie Cantemir. Cărțile populare.

e) Școala ardeleană (Samuil Micu, Gheorghe Șincai, Petru Maior, Ion Budai-Deleanu); însemnătatea ei istorică.

f) Caracterul de clasă și însemnătatea culturii românești din sec. XVII-XVIII.

rescu; slăbirea jugului otoman (restaurarea domniilor pămîntene); eoul răscoalei în Transilvania și Moldova.

4. Dezvoltarea Țării Românești și Moldovei între anii 1828-1848 — 1 oră.

a) Războiul ruso-turc; importanța tratatului de la Adrianopol pentru dezvoltarea Țării Românești și Moldovei; administrația provizorie rusească.

b) Regulamentele Organice (caracterul de clasă și însemnătatea lor).

c) Dezvoltarea social-economică; creșterea producției de mărfuri și a comerțului; dezvoltarea legăturilor cu Transilvania; clasele sociale; accentuarea exploatarea țăranilor; creșterea numărului lucrătorilor din manufacturi; întărirea burgheziei.

d) Dezvoltarea politică; reorganizarea statului feudal; întărirea puterii boierimii; începutul regimului reprezentativ; domniile regulamentare.

5. Dezvoltarea culturii între 1828-1848 — 1 oră.

a) Începutul culturii naționale; dezvoltarea legăturilor între cele trei țări romine; influența revoluției franceze.

b) Învățămîntul național (Gh. Lazăr, Gh. Asachi); organizarea lui.

c) Dezvoltarea literaturii (poezii Văcărești, V. Cîrlova, I. Eliade Rădulescu, V. Alecsandri, Cezar Bolliac, Al. Russo, Gr. Alexandrescu, D. Bolintineanu).

d) Societățile culturale, primele încercări de studii istorice; presa.

e) Caracteristicile culturii naționale. Dezvoltarea conștiinței naționale: ideea unirii; (N. Bălcescu, M. Kogălniceanu).

LA REVOLUȚIILE BURGHEZE DIN REVOLUȚII SOCIALISTE DIN OCTOMBRIE — 13 ore

rezolvarea problemei naționale; hotărîrea nejustă a dietei nobiliare de la Pojon (Bratislava) și de la Cluj cu privire la unirea Transilvaniei cu Ungaria; lupta comună a iobagilor romini și maghiari împotriva exploatarea feudale; lupta lui Nicolae Bălcescu. Eftimie Murgu și a altor revoluționari pentru unirea forțelor revoluționare romine și maghiare. Cauzele înfringerii revoluției; uneltilor Curtii Imperiale pentru dezbinarea forțelor revoluționare; nerezolvarea democratică a problemei naționale; intervenția armatei țariste.

c) Însemnătatea revoluției burghezo-democratice de la 1848 din Transilvania.

d) Însemnătatea urmările și învățămîntele revoluției din anul 1848 din cele trei țări romine.

4. Unirea Moldovei cu Țara Românească — formarea statului național român — 1 oră.

a) Dezvoltarea social-economică între anii 1849-1864.

b) Necesitatea obiectivă a formării statului național român; forțele sociale unioniste; atitudinea marilor puteri față de problema unirii Moldovei cu Țara Românească.

c) Unirea Moldovei cu Țara Românească; divanurile ad-hoc (caracterul progresist și însemnătatea hotărîrilor adoptate); Convenția de la Paris; înfăptuirea Unirii — dubla alegere a lui Alexandru Ioan Cuza; rolul luptei maselor populare în înfăptuirea Unirii.

d) Însemnătatea Unirii; formarea statului național român; consolidarea pieții naționale; dezvoltarea conștiinței naționale; întărirea luptei poporului pentru revindicări social-politice și pentru independență.

5. Dezvoltarea României între anii 1859-1866; reformele din timpul lui Alexandru Ioan Cuza — 1 oră.

a) Lupta pentru desăvîrșirea Unirii; întărirea situației internaționale a României.

b) Principalele reforme; accentuarea luptei maselor populare pentru înfăptuirea reformei agrare; secularizarea averilor mînăstirești; Statutul lui Cuza; legea rurală din anul 1864 (caracterul și importanța sa); legea instrucțiunii; codul civil; caracterul burghez și importanța reformelor înfăptuite de burghezia progresistă în frunte cu Cuza și Kogălniceanu.

c) Politica externă; slăbirea dependen-

ței României față de Imperiul Otoman; legăturile cu Transilvania; sprijinirea luptei popoarelor vecine pentru libertate; relațiile cu Franța, Rusia și Austria.

d) Detronarea lui Cuza de către monstroasa coaliție și întronarea dinastiei reacționare prusace; însemnătatea domniei lui Alexandru Ioan Cuza; importanța luptei maselor pentru realizarea reformelor din timpul lui Cuza.

6. Războiul pentru independența națională — 1 oră.

a) Necesitatea cuceririi independenței naționale; atitudinea claselor sociale; situația internațională; înțelegerea cu Rusia; proclamarea independenței de stat a României — 9 mai 1877.

b) Desfășurarea războiului ruso-rominoturc; principalele lupte (victoriile de la Grivița, Plevna, Rahova și Smîrdan); contribuția importantă a armatei romine la înfringerea Turciei; frăția de arme romino-rusă; sprijinirea războiului de independență de către rominii din Transilvania; sprijinul frățesc acordat de poporul român poporului bulgar în lupta pentru cucerirea libertății sale naționale.

c) Încheierea păcii (hotărîrile de la San Stefano și ale Congresului de la Berlin); importanța cuceririi independenței naționale pentru dezvoltarea țării noastre; rolul hotărîtor al maselor populare în cucerirea independenței de stat.

7. Dezvoltarea României între 1878-1900; începutul mișcării muncitorești — 1 oră.

a) Viața economică: dezvoltarea capitalismului după reforma agrară din anul 1864; rolul preponderent al agriculturii în viața economică a României; menținerea puterilor rămășițe feudale în agricultură; legăturile economice cu Transilvania; pătrunderea capitalului străin și subordonarea economică și politică a României de către puterile capitaliste apusene.

b) Viața socială, începuturile mișcării muncitorești; clasele sociale; formarea și dezvoltarea proletariatului industrial în România; accentuarea exploatarea burghezo-moșierești; primele organizații muncitorești; cercurile socialiste; ziarul și revistele muncitorești; începutul pătrunderii învățămîntului marxiste în România; formarea conștiinței de clasă a proletariatului; primele greve muncitorești; răscoala țărănească din anul 1888. Înființarea Partidului Social Democrat al Muncitorilor din România și activitatea sa (1893-1899); trădarea „generoșilor”; continuarea luptei de către muncitorii înaintați.

c) Politica internă și externă; partidele politice ale burgheziei și moșierimii; întărirea regimului reacționar burghezo-moșieresc; dinastia de Hohenzollern — instrument al regimului burghezo-moșieresc; alianța reacționară cu Germania și Austro-Ungaria; poziția trădătoare a regimului burghezo-moșieresc din România în problema Transilvaniei.

8. România în anii 1900-1914 — 3 ore.

A. Situația social-economică și politică; dezvoltarea mișcării muncitorești.

a) Situația internațională; trecerea țărilor capitaliste la imperialism (sfîrșitul sec. XIX — începutul sec. XX); Lenin despre trăsăturile caracteristice ale imperialismului; făurirea de către Lenin a Partidului Bolșevic din Rusia (1903).

b) Situația social-economică: trecerea capitalismului în stadiul imperialist în România; dezvoltarea sistemului bancar; înapoierea economică și dependența accentuată față de capitalul străin; înăsprirea exploatarea și mizeriei maselor.

c) Dezvoltarea mișcării muncitorești între 1900-1907; lupta clasei muncitoare în frunte cu muncitorii înaintați pentru revindicări economice și politice. Avîntul mișcării muncitorești între 1905-1907; puternicul eoul al primei revoluții burghezo-democratice din Rusia; înființarea sindicateror; activitatea muncitorilor revoluționari în frunte cu I. C. Frimu și Ștefan Gheorghiu.

B. Răscoala țăranilor de la 1907.

a) Cauzele răscoalei; exploatarea singeroasă a țăranimii de către regimul burghezo-moșieresc; repartitia nedreaptă a pămîntului; lipsa de drepturi a țăranimii; influența revoluției populare din Rusia.

b) Desfășurarea răscoalei; izbucnirea și desfășurarea răscoalei în Moldova (luptele de la Botoșani și Iași); fraternizarea muncitorilor cu țăranii de la Pașcani și Galați; desfășurarea răscoalei în Muntenia și Oltenia; înăbușirea singeroasă a răscoalei de către regimul burghezo-moșieresc.

c) Atitudinea mișcării muncitorești față de răscoala țăranilor.

II. DEZVOLTAREA ROMÂNIEI DE LA MAREA REVOLUȚIE SOCIALISTĂ DIN OCTOMBRIE PÂNĂ LA INSURECȚIA ARMATĂ DE LA 23 AUGUST 1944 — 8 ore

1. Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, cotitura radicală în istoria omenirii, România în anii 1917-1918 — 1 oră.

a) Însemnătatea istorico-mondială a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie — începutul unei noi ere în istoria omenirii, era victoriei orînduirii socialiste și a pieirii inevitabile a capitalismului.

b) Influența Marii Revoluții Socialiste din Octombrie asupra desfășurării războiului mondial, sfîrșitul războiului; încheierea păcii separate dintre România și Germania; (caracterul ei înrobitor).

c) Unirea Transilvaniei cu România — încheierea procesului de formare a statu-

d) Însemnătatea, învățămîntele și urmările marii răscoale țărănești din anul 1907; eoul internațional al răscoalei țărănești de la 1907. V. I. Lenin despre însemnătatea răscoalei din 1907.

C. Situația politică. Războaiele Balcanice.

a) Legislația agrară burghezo-moșierească după 1907 (caracterul ei limitat); lărgirea relațiilor capitaliste în agricultură.

b) Dezvoltarea mișcării muncitorești între 1907-1914; reorganizarea P.S.D.R., dezvoltarea legăturilor cu mișcarea muncitorească internațională.

c) România și războaiele balcanice; caracterul primului război balcanic; intervenția nejustă a României în cel de al doilea război balcanic; pacea de la București; poziția mișcării muncitorești față de războaiele balcanice.

9. Dezvoltarea Transilvaniei între anii 1849-1914 — 1 oră.

a) Situația politică; absolutismul habsburgic după înfringerea revoluției din anul 1848-1849; dualismul austro-ungar (caracterul lui reacționar și de clasă).

b) Dezvoltarea social-economică: dezvoltarea industriei, căilor de comunicații, comerțului și băncilor; întărirea capitalismului în agricultură; dezvoltarea legăturilor cu România; clasele sociale; formarea proletariatului industrial în Transilvania; întărirea burgheziei romine săsești și maghiare; ascuțirea contradicțiilor de clasă.

c) Accentuarea asupririi sociale și naționale în statul burghezo-moșieresc austro-ungar; conținutul reacționar al legii naționalităților.

d) Întărirea luptei sociale și naționale; primele asociații muncitorești; înființarea sindicatelor; crearea partidului social-democrat; eoul războiului de independență în Transilvania; lupta maselor populare și burgheziei românești pentru drepturi social-politice și pentru unirea cu România (partidul național român, Memorandum-ul); poziția de clasă a burgheziei în problemele sociale și naționale.

10. Dezvoltarea culturii între anii 1848-1917 — 1 oră.

a) Dezvoltarea învățămîntului; lărgirea învățămîntului primar și secundar în vechea Românie și în Transilvania; organizarea și dezvoltarea învățămîntului superior; caracterul de clasă al învățămîntului; analfabetismul.

b) Dezvoltarea științei și tehnicii; științele naturale (Gr. Cobîlcescu, Gr. Antipa, Gh. Munteanu-Murgoci); medicina (V. Babeș, I. Cantacuzino); chimia (C. I. Istrati); fizica și mecanica (Tr. Vuia, A. Vlaicu); matematica (I. Bolyai, S. Haret); istoria (B. P. Hașdeu, A. D. Xenopol); agrobiologia (I. Ionescu de la Brad).

c) Dezvoltarea literaturii; V. Alecsandri, M. Eminescu, I. Creangă, I. L. Caragiale, G. Coșbuc, I. Slavici, Al. Vlahuță, D. Neculcu, B. Delavrancea, C. Dobrogeanu-Gherea, M. Sadoveanu. Societățile literare; rolul Astei în Transilvania.

d) Dezvoltarea artelor: pictura (Th. Aman, N. Grigorescu, I. Andreescu, St. Luchian, O. Băncilă); muzica (C. Porumbescu, G. Enescu).

e) Dezvoltarea presei; rolul presei muncitorești în țara noastră.

f) Influența mișcării muncitorești asupra culturii. Însemnătatea dezvoltării culturii pentru progresul social-politic al poporului nostru.

11. România în timpul primului război mondial imperialist (1914-1917) — 1 oră.

a) Situația internațională în preajma primului război mondial; caracterul imperialist al primului război mondial.

b) Poziția aripei internaționaliste a mișcării muncitorești, în frunte cu V. I. Lenin, față de războiul imperialist.

c) Neutralitatea României (cauzele și caracterul ei); intrarea României în războiul mondial (caracterul imperialist al participării României la război); lupta clasei muncitoare împotriva războiului imperialist. Influența revoluției din februarie din Rusia asupra mișcării revoluționare din Europa. Năzuința justă a maselor populare pentru înfăptuirea reformelor democratice și desăvîrșirea unității naționale pe cale revoluționară.

d) Desfășurarea războiului; ofensiva armatei romine în Transilvania și în Dobrogea; contra-ofensiva trupelor puterilor centrale; retragerea în Moldova; situația grea a populației de pe teritoriul ocupat și din Moldova; refacerea armatei romine; ajutorul armatei ruse; importanța bătăliei de la Mărășești.

lui național român, în condițiile desmembrării imperiului austro-ungar ca urmare a creșterii puterice a luptei revoluționare și a înfringerilor militare.

2. Situația României la sfîrșitul războiului imperialist mondial. Creșterea avîntului revoluționar; crearea Partidului Comunist din România (1918-1922) — 1 oră.

a) Situația internațională a României la sfîrșitul războiului mondial; tratatele de pace.

b) Avîntul revoluționar în România; dezvoltarea mișcării muncitorești; influența Marii Revoluții Socialiste din Octombrie; creșterea mișcării greviste; apariția gru-

purilor comuniste; lupta muncitorilor tipografi și masacrul din Piața Teatrului Național; greva generală din anul 1920.

e) Crearea Partidului Comunist din România; Congresul din mai 1921; procesul din Dealul Spirii; importanța istorică a formării P.C.R.

d) Manevrele politice ale reacțiunii burghezo-mosieresti pentru a împiedica ahanța revoluționară a proletariatului cu țărâniștea; reforma agrară din 1921 (caracterul de clasă al reformei).

3. Situația social-economică și politică a României între anii 1923-1933 - 1 oră.

a) Refacerea temporară a economiei între anii 1923-1928; înapoierea economică a României burghezo-mosieresti; înrăutățirea situației maselor populare; Constituția burghezo-mosierescă din anul 1923; ilegalizarea P.C.R.; continuarea luptei partidului în condițiile ilegalității.

b) Criza economică dintre anii 1929-1933 în România; accentuarea caracterului reacționar al politicii regimului burghezo-mosieresc (măsurile luate de burghezi și mosierime pentru ieșirea din criză pe seama maselor populare); mizeria maselor muncitorești; înfeudarea economică și politică a României față de capitalul străin de către burghezie și mosierime; accentuarea politicii antisovietice a reacțiunii burghezo-mosieresti.

4. Lupta clasei muncitoare sub conducerea P.C.R. în anii crizei economice (1929-1933) - 1 oră.

a) Creșterea luptei revoluționare a maselor sub conducerea P.C.R.; luptele minerilor de la Lupeni (însemnătatea lor); apariția „Scintei”.

b) Congresul al V-lea al P.C.R.; însemnătatea istorică a Congresului al V-lea pentru dezvoltarea luptei revoluționare în țara noastră.

5. Eroicele lupte ale muncitorilor cefești și petrolisti sub conducerea P.C.R. - 1 oră.

a) Comitetul central de acțiune pe țară în frunte cu tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej; greva cefeștilor din 2 februarie 1933 (succesul și importanța ei).

b) Luptele muncitorilor petrolisti; eroicele lupte ale cefeștilor din 15-16 februarie 1933.

c) Solidaritatea clasei muncitoare cu lupta muncitorilor cefești; reprimarea solbatică a luptelor de la Grivița.

d) Procesul conducătorilor luptelor muncitorești din 1933.

e) Însemnătatea istorică internă și internațională a marilor lupte muncitorești din anul 1933.

6. România în perioada fascistă (1934-1941); lupta antifascistă sub conducerea P.C.R. - 1 oră.

a) Situația internațională între anii 1934-1941.

b) Refacerea economică temporară după anii de criză; întărirea monopolurilor; îmbogățirea burgheziei, mosierimii și chiborimii pe seama maselor populare.

c) Pregătirea și instaurarea regimului fascist în România; politica de fascistizare a țării și de pregătire a războiului antisovietic: Garda de fier, grupare fascistă teroristă de tip hitlerist - instrument al claselor dominante și al imperialismului german; instaurarea dictaturii regale (însemnătatea fascistării țării); dominația Germaniei hitleriste asupra țării noastre; dictatul fascist de la Viena; instaurarea dictaturii militar-fasciste; intensificarea teroarei antonesciene și a pregătirilor pentru războiul antisovietic.

d) Lupta maselor populare, conduse de P.C.R., împotriva fascistării țării și a politicii războinice anti-sovietice; mobilizarea tuturor forțelor progresiste în lupta antifascistă; asociațiile și ziarele democratice; lupta P.C.R. împotriva dictatului de la Viena; participarea voluntarilor antifasciști la luptele din Spania.

e) Politica externă, stabilirea relațiilor cu Uniunea Sovietică ca urmare a luptei antifasciste a maselor populare și a întăririi statului sovietic.

7. Dezvoltarea culturii între cele două războaie mondiale - 1 oră.

Lupta P.C.R. pentru demascarea și combaterea culturii decadente burgheze și pentru promovarea culturii progresiste, legată de interesele și lupta maselor populare; știința: matematica (G. Țițeica); științele naturii (E. Racoviță); geografica (G. Vilsan); medicina (Gh. Marinescu, C. I. Parhon); literatura (M. Sadoveanu, T. Arghezi, Camil Petrescu, Al. Sahia); artele: pictura (C. Resu, Iser); sculptura (C. Brîncuși); muzica (G. Enescu).

8. România în timpul războiului criminal anti-sovietic (1941-1944). Lupta forțelor populare conduse de P.C.R. pentru răsturnarea dictaturii militar-fasciste și înlocuirea armelor împotriva Germaniei hitleriste - 1 oră.

a) Al doilea război mondial; cauzele și caracterul războiului; lupta eroică a popoarelor împotriva cotozirii fasciste; rolul hotărâtor al U.R.S.S. în zdrobirea fascismului.

b) Participarea României la războiul criminal anti-sovietic, expresie a politicii

antipopulare și antinaționale a reacțiunii interne și internaționale; sprijinirea războiului antisovietic de către partidele burghezo-mosieresti.

c) Lupta forțelor populare patriotice, conduse de P.C.R., pentru răsturnarea dictaturii militar-fasciste și pentru în-

III. DEZVOLTAREA ROMÂNIEI ÎN ETAPA REVOLUȚIEI POPULARE - DESĂVȘIREA REVOLUȚIEI BURGHezo-DEMOCRATICE (de la Insurecția armată din 23 August 1944 până la proclamarea Republicii Populare Române - 30 Decembrie 1947) - 3 ore

1. Insurecția armată de la 23 August 1944; participarea României la războiul drept anti-hitlerist - 1 oră.

a) Insurecția armată de la 23 August 1944 inițiată, organizată și condusă de P.C.R.; condițiile favorabile create de înaintarea victorioasă a armatei sovietice eliberatoare; obiectivele insurecției; pregătirea, desfășurarea și victoria insurecției; rolul maselor populare; participarea activă a armatei române, alături de celelalte forțe patriotice, la înfăptuirea insurecției armate; caracterul popular al insurecției armate.

b) Însemnătatea istorică a insurecției armate de la 23 August 1944.

c) Situația economică și politică a României după victoria insurecției armate de la 23 August 1944; convenția de armistițiu (caracterul democratic și importanța ei).

d) Participarea României la războiul just anti-fascist; conducerea luptei anti-fasciste a maselor populare de către P.C.R.; patriotismul maselor populare și al armatei române; eliberarea nordului Transilvaniei; contribuția importantă a României la eliberarea Ungariei și Cehoslovaciei; eroismul armatei române; frăția de arme romino-sovietică.

2. Instaurarea puterii democrat-populare în România; reforma agrară democratică din 1945 - 1 oră.

a) Etapele procesului revoluționar din țara noastră.

b) Lupta revoluționară a maselor populare conduse de P.C.R. împotriva guvernelor cu majoritate reacționară; caracterul anti-fascist, anti-feudal și anti-imperialist al luptei maselor populare între 23 August 1944 și 6 martie 1945; refacerea mișcării sindicale; crearea Frontului Național Democrat; instaurarea primului guvern democratic - 6 martie 1945; însem-

Orînduirea socialistă

1. Instaurarea dictaturii proletariatului în țara noastră; constituirea Partidului Muncitoresc Român - 1 oră.

a) Situația internațională.

b) Republica Populară Română - formă a dictaturii proletariatului; statul democrat-popular, principalul instrument al poporului muncitor din țara noastră pentru apărarea cuceririlor sale revoluționare și pentru construirea socialismului în țara noastră.

c) Constituirea Partidului Muncitoresc Român - primul Congres al P.M.R. (făurirea unității politice, ideologice și organizatorice a clasei muncitoare din țara noastră; principalele hotărâri ale Congresului I al P.M.R.); Partidul Muncitoresc Român - organizatorul și conducătorul poporului nostru în lupta pentru construirea socialismului și apărarea păcii; Uniunea Tineretului Muncitor, organizația revoluționară a tineretului din R.P.R., rezervă de cadre a partidului.

d) Consolidarea R.P.R.; crearea Frontului Democratice Populare; alegerile pentru Marea Adunare Națională a R.P.R.; prima Constituție a Republicii Populare Române (caracterul ei democratic-revoluționar); reforma democratică a învățământului; dezvoltarea legăturilor cu Uniunea Sovietică și cu țările de democrație populară (principalele tratate încheiate după proclamarea R.P.R.).

2. Construirea economiei socialiste în Republica Populară Română - 2 ore.

A. Industrializarea socialistă a R.P.R. - 1 oră.

a) Politica marxist-leninistă a partidului nostru de industrializare socialistă; condițiile istorice interne și internaționale ale industrializării socialiste a țării noastre.

b) Naționalizarea principalelor mijloace de producție - 11 iunie 1948; importanța istorică a actului revoluționar al naționalizării (crearea sectorului socialist al economiei naționale lichidarea marii burghezii ca clasă, cucerirea puterii economice, consolidarea dictaturii proletariatului).

c) Dezvoltarea planificată a economiei naționale; planurile anuale de stat; planul de electrificare a țării (principalele obiective; importanța hotărâtoare a electrificării țării pentru construirea victorioasă a socialismului); crearea sfaturilor populare; primul plan cincinal al R.P.R. (principalele obiective - construirea bazei economice a socialismului în țara noastră); sprijinul frățesc al U.R.S.S. și al celorlalte țări socialiste; principalele realizări obținute de poporul nostru muncitor în construcția socialistă până la sfârșitul primului plan cincinal.

d) Constituția R.P.R. din 1952 (trăsăturile ei profund democratice).

toarcerea armelor împotriva Germaniei hitleriste; platforma program a P.C.R. din septembrie 1941; Frontul patriotic antifascist condus de P.C.R.; formarea diviziilor de voluntari români antifasciști; crearea Frontului Unic Muncitoresc sub conducerea P.C.R.

nătatea istorică a instaurării puterii populare în România.

c) Reforma agrară democratică din 1945; situația proprietății agrare și a țărâniștii după 23 August 1944; ascuțirea luptei revoluționare la sate; legiferarea reformei agrare (martie 1945); caracterul ei democratic revoluționar; rezultatele și însemnătatea reformei agrare.

d) Reunirea nordului Transilvaniei cu România (martie 1945); restabilirea unității naționale a poporului român.

3. Consolidarea regimului democrat-popular în România (1945-1947) - 1 oră.

a) Conferința națională a Partidului Comunist Român (octombrie 1945); însemnătatea ei pentru dezvoltarea economică și politică a României democrat-populare.

b) Lupta maselor populare, sub conducerea P.C.R., pentru democratizarea țării; politica leninistă a P.C.R. în problema națională - statutul democratic al naționalităților; pedepsirea criminalilor de război; victoria forțelor democratice și înfrângerea partidelor reacționare în alegerile democratice din anul 1946; zădărnicele încercări ale reacțiunii interne în frunte cu monarhia și ale imperialiștilor americani și englezi de a răsturna regimul democratic.

c) Lupta P.C.R. pentru refacerea și dezvoltarea economiei naționale; munca eroică a maselor populare; măsuri economice cu caracter anticapitalist; ajutorul economic al U.R.S.S.

d) Încheierea Tratatului de pace și consolidarea situației internaționale a României democrat-populare; ajutorul diplomatic al U.R.S.S.; demascarea și zdrobirea partidelor reacționare; înlăturarea ultimilor reprezentanți ai burgheziei din guvern.

e) Doborîrea monarhiei și proclamarea Republicii Populare Române.

e) Directivele Congresului al II-lea al P.M.R. cu privire la dezvoltarea economiei naționale; al doilea plan cincinal; succese obținute în anii 1956-1960.

f) Directivele Congresului al III-lea al P.M.R. pentru planul de dezvoltare a economiei naționale pe anii 1960-1965. Obiectivul principal al planului economic pe 6 ani: dezvoltarea bazei tehnico-materiale a socialismului, încheierea procesului de făurire a relațiilor de producție socialiste în întreaga economie în vederea desăvârșirii construcției socialismului.

B. Transformarea socialistă a agriculturii, dezvoltarea comerțului - 1 oră.

a) Plenara C.C. al P.M.R. din 3-5 martie 1949 și importanța ei istorică (inceputul transformării socialiste a agriculturii, întărirea alianței revoluționare dintre clasa muncitoare și țărâniștea muncitoare sub conducerea clasei muncitoare).

b) Victoria treptată a socialismului la sate; însemnătatea consfățuirii de la Constanța (1958) pentru creșterea generală a producției agricole și pentru dezvoltarea sectorului socialist în agricultură; lichidarea rămășițelor oricăror forme de exploatare la sate.

Sarcinile planului economic pe 6 ani, încheierea colectivizării agriculturii; dezvoltarea multilaterală și consolidarea economico-organizatorică a gospodăriilor agricole colective; dezvoltarea construcțiilor și transporturilor; dezvoltarea comerțului socialist; lărgirea comerțului exterior (creșterea rolului economic internațional al R.P.R.).

c) Sprijinul reciproc dintre R.P.R. și celelalte țări socialiste în lupta pentru construirea socialismului și comunismului; ajutorul frățesc primit de poporul român din partea U.R.S.S.

d) Ridicarea neîncetată a nivelului de trai material și cultural al poporului nostru muncitor - țelul fundamental al politicii partidului și a statului nostru democrat-popular.

3. Revoluția culturală în patria noastră - 1 oră.

a) Revoluția culturală - parte integrantă a revoluției socialiste; conducerea revoluției culturale de către Partidul Muncitoresc Român.

b) Dezvoltarea învățământului: lichidarea neștiinței de carte; însemnătatea reformei democratice a învățământului; caracterul științific și democratic al învățământului; întărirea neîncetată a legăturii dintre școală și viață; dezvoltarea neîncetată a învățământului de toate gradele și tipurile.

c) Dezvoltarea științei; importanța dezvoltării științei în statul socialist; Academia R.P.R. și instituturile științifice; legătura științei cu practica construirii socialismului; marii oameni de știință din țara noastră.

d) Dezvoltarea literaturii noi, socialistă în conținut națională în formă; dezvoltarea literaturii în limbile naționalităților conlocuitoare; principalii reprezentanți ai literaturii din Republica Populară Română.

e) Dezvoltarea artelor; pictura, sculptura, muzica, teatrul, principalii reprezentanți ai artelor din țara noastră.

f) Răspîndirea culturii în rîndul maselor populare; importanța ridicării neîncetate a nivelului cultural al oamenilor muncii; presa și editurile, bibliotecile, teatrele, expozițiile și muzee, radioul, cinematograful, televiziunea, cluburile muncitorești, căminele culturale, rolul S.R.S.C.

g) Dezvoltarea schimburilor culturale cu U.R.S.S. și celelalte țări socialiste.

4. Politica externă a Republicii Populare Române - 1 oră.

a) Situația internațională. Dezvoltarea puternică a țării la lagărul socialist; începutul construcției desăvârșite a comunismului în U.R.S.S.; schimbarea raportului de forțe pe plan mondial în favoarea sistemului mondial socialist în frunte cu U.R.S.S. Ascuzirea continuă a contradicțiilor sistemului capitalist; prăbușirea sistemului colonialist al imperialismului. Întărirea luptei popoarelor pentru pace; propunerile istorice ale Uniunii Sovietice pentru dezarmare generală și totală.

b) Republica Populară Română - țară a lagărului socialist în frunte cu Uniunea Sovietică; trăsăturile fundamentale ale politicii externe a Republicii Populare Române; sprijinirea politicii externe a statului nostru democrat-popular de către toți oamenii muncii din R.P.R.

c) Dezvoltarea neîncetată a legăturilor frățesti dintre Republica Populară Română și celelalte țări socialiste; Tratatul de la Varșovia (1955); principalele tratate și acorduri încheiate între R.P.R. și celelalte țări socialiste; solidaritatea și taria de neînfrînt a lagărului socialist - chezașia victoriei socialismului în țara noastră, a independenței noastre naționale și a apărării păcii în lumea întreagă.

d) Politica activă a R.P.R. pentru coexistența pașnică și prietenia cu toate popoarele lumii; primirea țării noastre în O.N.U. (1955); activitatea rodnică a R.P.R. în cadrul O.N.U.; succesele politicii externe a Republicii Populare Române.

5. Congresul al III-lea al Partidului Muncitoresc Român - 1 oră.

a) Situația internă și internațională: lupta țărilor socialiste în frunte cu U.R.S.S. pentru apărarea și consolidarea păcii, pentru dezarmare generală și totală; schimbarea raportului de forțe pe plan internațional în favoarea forțelor păcii; trecerea la desăvârșirea construcției socialismului în patria noastră.

b) Directivele planului de 6 ani și planul de perspectivă pe 15 ani al dezvoltării patriei noastre; munca eroică a oamenilor muncii conduși de partid pentru îndeplinirea cu succes a sarcinilor trasate la Congresul al III-lea al P.M.R.

c) Creșterea rolului conducător al partidului în activitatea de stat, economică și social-culturală.

d) Însemnătatea istorică a Congresului al III-lea al P.M.R.

INCHEIERE - Însemnătatea și învățămîntele studierii istoriei patriei noastre - 1 oră.

a) Poporul român - făuritorul istoriei sale; formarea, continuitatea și unitatea istorică a poporului român pe teritoriul Republicii Populare Române; frăția dintre poporul român și naționalitățile conlocuitoare din țara noastră - rezultat al luptei comune pentru eliberare socială și națională, factor important al construirii victorioase a socialismului în R.P.R.; prietenia istorică dintre poporul român și popoarele vecine - rezultat al luptei comune pentru libertate națională; contribuția importantă a poporului român la tezaurul culturii universale.

b) Istoria patriei noastre - izvor nesecat de pîlde înălțătoare de patriotism, de spirit de sacrificiu în lupta pentru libertate socială, pentru unitate și independență națională, pentru construirea unei societăți noi, socialiste în patria noastră; eroismul comunistilor în lupta pentru libertate și fericirea poporului.

c) Perspectivele luminoase ale dezvoltării țării noastre pe drumul construirii socialismului; Partidul Muncitoresc Român - conducătorul înțelept și iubit al întregului popor muncitor din Republica Populară Română; eroismul oamenilor muncii în lupta pentru construirea socialismului în patria noastră; importanța colaborării și sprijinul reciproc dintre țările lagărului socialist în frunte cu U.R.S.S. pentru victoria socialismului și comunismului și pentru apărarea păcii.

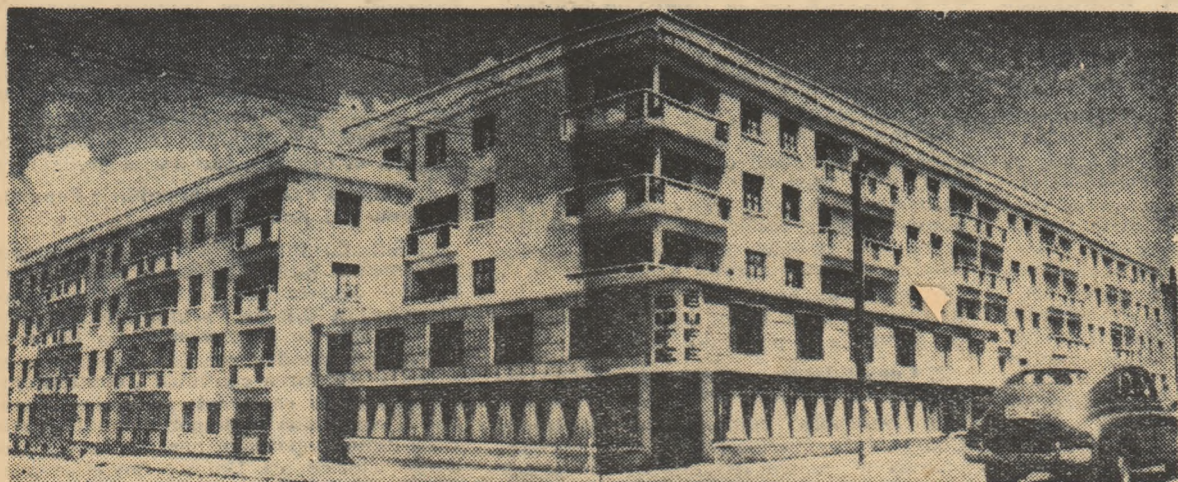
d) Republica Populară Română - patria liberă a poporului român și a naționalităților conlocuitoare din țara noastră; viața fericită a tineretului din R.P.R.; rolul său important în făurirea și dezvoltarea patriei noastre

Recapitulare parțială . . . . . 2 ore

Recapitulare finală . . . . . 3 ore

Lucrări scrise trimestriale . . . . . 3 ore

Orașele Albaniei se înfrumusețează mereu cu noi ansambluri arhitectonice

Școala în Albania populară

La 29 noiembrie se implinesc 16 ani de la eliberarea Albaniei de sub jugul cotropitorilor fasciști.

Anii liberi au transformat Albania — din țara cea mai înapoiată din Europa, în care predominau încă relațiile semi-feudale, în care mizeria și ignoranța se cuibăriseră adinc în viața maselor muncitoare — într-o țară în plin progres, cu o economie avansată, o țară în care se dezvoltă agricultura și industria, învățămîntul și cultura, o țară a construcției socialiste și a învingătorului.

Alături de realizările în domeniul agriculturii, industriei și al celorlalte sectoare ale economiei, în Albania au avut loc, în anii regimului democrat-popular, realizări cu totul deosebite în domeniul învățămîntului și culturii. Reforma profund democratică, populară și socialistă a învățămîntului din 1946 a pus rînduicli noi la temelia școlii. Învățămîntul primar a devenit obligatoriu, au fost desființate taxele școlare, instrucția și educația au căpătat un caracter laic, școala a devenit un bun al întregului popor. Instituirea învățămîntului gratuit, ca și acordarea unui număr însemnat de burse de stat (peste 80 la sută din elevi și studenți sînt bursieri) au făcut ca oamenii muncii să se poată bucura din plin de dreptul la învățătură. În 1952 s-a făcut un pas mai departe în ridicarea nivelului de cultură al populației, prin decretarea obligativității învățămîntului de 7 ani.

Concomitent, statul democrat-popular a luat măsuri pentru dezvoltarea bazei materiale a învățămîntului de toate gradele. Astfel, s-a creat o rețea largă de școli elementare, medii, profesionale și tehnice, precum și de școli ale căror cursuri pot fi urmate de oamenii muncii fără a părăsi producția. Au luat de asemenea ființă prima universitate a țării și o serie de institute de învățămînt superior.

Aceste realizări au făcut posibil ca în anii puterii populare să se înfăptuiască definitiv moștenirea grea rămasă din trecut în domeniul învățămîntului și al culturii. În timp ce înainte de eliberare din 18 albanezi doar unul putea să frecventeze școala, astăzi în R. P. Albania la fiecare cinci persoane una urmează cursurile de învățămînt. Numărul studenților este în prezent de patru ori mai mare decît numărul total al elevilor care urmau școala secundară în 1938.

Dezvoltarea pe mai departe a învățămîntului și culturii sînt oglindite clar în cifrele directivei celui de al III-lea plan cincinal al R. P. Albania. Se prevede astfel ca în 1965 numărul elevilor din școlile de 7 ani să crească față de 1960 de la

61.000 la 97.000, numărul elevilor din școlile medii la 30.000 față de 15.000. Numărul studenților va fi aproape dublu.

Construcția socialismului în R. P. Albania pune în fața școlii sarcina de a pregăti cadre capabile să desfășoare o muncă creatoare în diversele sectoare ale producției materiale și ale vieții spirituale. Școala albaneză realizează această sarcină în primul rînd prin strînsa legare a în-

vățămîntului de producție, prin educarea elevilor în spiritul dragostei față de munca direct productivă. În școlile elementare copiii sînt învățați să execute lucrări în domeniul lăcătușăriei și timplăriei. Se experimentează introducerea în școlile medii de cultură generală a unor obiecte de cultură tehnică, precum și a practicii în producție. Elevii școlilor profesionale și studenții participă direct la munca în producție, în raport cu specialitatea pe care și-au ales-o.

Progresul înregistrat în dezvoltarea învățămîntului albanez, în îmbunătățirea continuă a conținutului său a fost posibil numai datorită condițiilor create prin eliberarea țării de sub jugul fascist, prin eliberarea poporului de exploatare, prin lupta și munca neobosită a maselor conduse de partidul clasei muncitoare.

Dezvoltarea învățămîntului în R. P. Mongolia

Poporul mongol va sărbători, la 26 noiembrie a.c., cea de-a 36-a aniversare a proclamării Republicii Populare Mongole, eveniment de mare însemnătate în viața și lupta sa pentru construirea socialismului.

Sub conducerea Partidului Popular Revoluționar, poporul mongol a sfărîmat vechea orînduire a feudaților reacționari și a trecut la realizarea unor profunde transformări social-economice. În anii care au trecut de la proclamarea republicii și pînă în prezent a fost creată o nouă economie, socialistă, au fost instaurate relații de producție socialiste în întreaga economie națională, au fost înregistrate succese însemnate în ridicarea nivelului material și cultural al oamenilor muncii.

Poporul mongol a dobîndit însemnate succese și în domeniul învățămîntului și culturii. Înaintea de revoluția populară din 1921, în Mongolia domina neștiința totală de carte. În întreaga țară exista doar o singură școală, cu 40 de elevi, în totalitate fii ai conducătorilor feudali. Copiii araților (crescătorilor de vite) nici nu puteau visa să învețe a citi și a scrie. În Mongolia pre-revoluționară numărul știutorilor de carte reprezenta doar 0,3—0,5 la sută din întreaga populație.

Revoluția populară din 1921 a creat largi posibilități pentru dezvoltarea învățămîntului și pentru înflorirea artei și culturii poporului mongol. În urma măsurilor luate de partid și guvern, analfabetismul a fost complet lichidat. Fiecare a șasea persoană din R. P. Mongolia învață într-o formă sau alta de învățămînt.

Sarcina trasată de cel de-al 12-lea Congres al Partidului Popular Revoluționar Mongol de

a se trece la învățămîntul elementar obligatoriu de 4 ani pe întreaga țară și la pregătirea condițiilor pentru realizarea învățămîntului obligatoriu de 7 ani la orașe, a fost îndeplinită. Planul cincinal pe 1961—1965 prevede generalizarea învățămîntului elementar de 7 ani în întreaga țară.

În anul școlar 1959—1960 numărul elevilor și studenților a crescut cu 56,3 la sută în comparație cu anul 1952—1953. Au fost construite noi școli la orașe și sate. În prezent numărul elevilor din școlile elementare și medii trece de 100.000, iar cel al cadrelor didactice se ridică la peste 4.000.

În R. P. Mongolia există 14 școli tehnice de specialitate (industria, agricultură, comerț, pedagogică, de medicină etc.), în care studiază peste 6.200 de elevi. Există, de asemenea, o universitate de stat cu 5 facultăți. Toți studenții au burse. În R. P. Mongolia funcționează, de asemenea, școli școlare pentru tinerii muncitori de la orașe și sate.

Școlile elementare, medii, tehnice de specialitate, precum și instituțiile de învățămînt superior au fost înzestrate cu tot materialul didactic și mobilierul necesar. Statul a construit cămine, cantine, laboratoare moderne, pune la dispoziția școlilor numeroase cărți de specialitate.

Pentru legarea învățămîntului de munca practică, partidul și guvernul au luat măsuri în vederea creșterii numărului de ore de muncă practică a elevilor și studenților în timpul anului școlar și al vacanțelor.

În acest fel unitățile de învățămînt din R. P. Mongolia pregătesc cadre de nădejde, capabile să contribuie la dezvoltarea economiei naționale a țării, la înflorirea artei și culturii.

Exploatarea copiilor în S. U. A.

Încă în urmă cu 100 de ani Engels a scris pagini pline de minie despre munca forțată și exploatarea copiilor din Anglia, exploatare care, în general, a însoțit întreaga dezvoltare a capitalismului. În ciuda sloganelor inventate de burghezia contemporană, potrivit cărora un imaginar reviriment ar fi creat în statele imperialiste un nou tip de capitalism — „popular” și „democratic” — și astăzi exploatarea muncii copiilor și adolescenților reprezintă în aceste state o realitate tristă, pe care o întîlnești pretutindeni pe teritoriul lor. În mod cert, pe bază de fapte, se poate dovedi și sub acest aspect că așa-numitul „capitalism popular” nu este cu nimic mai bun decît vechiul capitalism descris de Engels încă acum un veac.

În S.U.A. munca minorilor aduce mari profituri rechinilor capitalismului monopolist. Nu altceva decît Ministerul Muncii al S.U.A. a publicat date potrivit cărora în 1959 au lucrat în întreprinderile americane peste 3 milioane de adolescenți.

Ce înseamnă aceasta? Că sute de mii de familii americane trăiesc greu, nu se pot menține de la o zi la alta, n-au posibilități să-și asigure nevoile minime în ceea ce privește locuința, hrana, îmbrăcămintea. De altfel, organele guvernamentale ale S.U.A. recunosc că două treimi din totalul familiilor americane au un venit anual mult mai mic decît minimum de trai oficial. În cartea „Fapte despre munca în S.U.A.” apărută în 1959 se arată că 9.600.000 de copii americani aparțin unor familii al căror cîștig se ridică numai la 40 de dolari pe săp-

tămînă, ceea ce reprezintă o sumă de 2,5 ori mai mică decît cea necesară pentru alimentația normală a unei familii formate din patru oameni. Peste 4.000.000 de copii trăiesc în familii al căror cîștig săptămînal este mai mic de 20 de dolari.

Mizeria și sărăcia în care trăiesc milioane de familii americane, au atins un asemenea grad încît unele organe de presă din S.U.A. scot la iveală din cînd în cînd fapte zguduitoare. Un corespondent al ziarului „National Guardian”, care a vizitat nu de mult Florida, relatează:

„Odată am lăsat pe șosea cîteva bucăți de piine pentru păsări. Dintre-odată doi băieți s-au repezit la aceste coji, le-au apucat și au început să le mîncească cu o poftă de lup. La insistențele mele am aflat că ei n-au mîncat o zi întreagă. Părinții lor sînt șomeri”.

Un alt tablou, la fel de zguduitor, este și cel prezentat de ziarul „New York Times”. În districtul Hammen (statul Kentucky), din 60 de mine care se aflau în trecut în funcțiune au rămas numai cinci. 13.056 de muncitori au fost aruncați în stradă și au pierdut orice speranță. După vizitarea unor familii de muncitori, corespondentul s-a dus la școala din localitate. „Elevii — a scris el — sînt săraci și slabi; 20 de elevi din clasa a VII-a se află într-o stare de extremă epuizare. Mulți copii nu frecventează școala timp îndelungat; lingă numele lor, în catalog, se află observația — „MIZERIE”.

Și situația din statul Kentucky nu constituie o excepție. Un alt ziar american, „New York Post”, descrie starea grea a mii de familii de mun-

citori din statul Virginia. Iată, de pildă, situația din familia Huwart, care locuiește în districtul Rolly. Doi dintre băieții din această familie lucrează și învață în același timp. Cel mai mic, Body, lucrează la o stație de alimentare a automobilelor. El a declarat: „Caut să cîștig pentru a mă întreține, pentru a îmbunătăți întrucîtva situația materială a familiei. Aceasta este însă foarte greu. Seara mă întorc acasă extrem de obosit și nu sînt deloc în stare să-mi fac lecțiile. Deseori stau în clasă și nu sînt capabil să mă concentrez asupra lecțiilor, deoarece mă gîndesc în permanență că frații și surorile mele n-au ce mîncă”. Iată o declarație extrem de concludentă, care valorează mai mult decît zeci și zeci de tomuri scrise de propagandiștii guralivi care proslăvesc „modul de viață american”.

Chinuri înzecite au de suportat copiii familiilor de muncitori agricoli care se mută dintr-un stat în altul în căutarea unui cîștig. Chiar în cadrul Congresului S.U.A. s-au auzit voci ce au recunoscut situația grea a acestei categorii de copii. Luînd cuvîntul în congres, senatorul Potter, vrînd desigur să afișeze o poză mîrîmătoasă, a recunoscut că aproximativ 8.600.000 de copii se află în permanență pe drumuri.

Este greu de relatat mizeria în care trăiesc copiii din familiile muncitorilor agricoli americani. Această constatare a făcut-o și ziaristul american Keller, după ce a cercetat situația muncitorilor nomazi din statele New York, New Jersey, Pennsylvania și din Long Island. Studiînd condițiile de locuit și munca acestor oameni, Keller a ajuns la concluzia că situația lor nu este

mai bună decît „situația oamenilor aflați într-un lagăr de concentrare”.

Numeroși părinți americani sînt siliți să-și trimită copiii în întreprinderi capitaliste, unde sînt supuși unei exploatare crude. Într-o revistă americană, „American Federationist”, se scrie negru pe alb: „Milioane de copii de muncitori lucrează în uzine, în mine de cărbuni și pe plantațiile de bumbac”. Necontînd această informație, revista adaugă: „De pildă, 600.000 de copii ai muncitorilor agricoli nu vîd nu numai un medic, dar nici măcar o soră de caritate. Acești copii, lipsiți de posibilitatea de a frecventa școala, reprezintă o parte „a forței de muncă naționale”.

Și ca o ultimă dovadă a gradului în care sînt exploatați copiii în Statele Unite aducem mărturia unei alte reviste americane — „Socialist Cool”: „Folosirea muncii minorilor este un fenomen larg răspîndit în S.U.A. Condițiile lor de muncă sînt tot atît de grele ca și celea care au existat acum 50 de ani”.

Și astăzi, ca și în urmă cu zeci de ani, ca din totdeauna de cînd există capitalismul, folosirea pe scară largă a muncii forțate a copiilor este un fenomen răspîndit.

Situația grea a milioane de copii din familiile oamenilor muncii nu poate fi ascunsă prin nici un fel de tertipurii, prin nici o încercare de a revopsi vechiul edificiu al capitalismului, de a-l boteza „capitalism popular”. Cele ce se petrec cu milioane de copii oropșiți ai oamenilor muncii din S.U.A. arată adevărata față a „modului de viață american”.

Carol Roman